

Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2015. július 15.*

„Verseny — Kartellek — Az előfeszített acél európai piaca — Az árak rögzítése, a piac felosztása és érzékeny kereskedelmi információk cseréje — Összetett jogsértés — Egységes és folyamatos jogsértés — Elhatárolódás — A jogsértés súlya — Enyhítő körülmények — Egyenlő bánásmód — A büntetések és szankciók egyéniesítésének elve — A fizetési képesség értékelése — A Bizottság 2002. évi engedékenységi közleménye — 2006. évi bírságkiszabási iránymutatás — Korlátlan felülvizsgálat”

A T-393/10. sz. ügyben,

a **Westfälische Drahtindustrie GmbH** (székhelye: Hamm [Németország]),

a **Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG** (székhelye: Hamm),

a **Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. KG** (székhelye: Iserlohn [Németország])

(képviselik őket kezdetben: C. Stadler és N. Tkatchenko, később: C. Stadler és S. Budde ügyvédek)

felpereseknek

az **Európai Bizottság** (képviselik: Bottka V., R. Sauer és C. Hödlmayr, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: M. Buntscheck ügyvéd)

alperes ellen,

a 2010. szeptember 30-án hozott C (2010) 6676 végleges bizottsági határozattal és a 2011. április 4-én hozott C (2011) 2269 végleges bizottsági határozattal módosított, az EUMSZ 101. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/38.344 – „előfeszített acél”-ügy) 2010. június 30-án hozott C (2010) 4387 végleges bizottsági határozat megsemmisítése és megváltoztatása iránti kérelem, illetve a Bizottság Versenyjogi Főigazgatósága főigazgatójának 2011. február 14-i levele megsemmisítése iránti kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (hatodik tanács),

tagjai: S. Frimodt Nielsen elnök (előadó), F. Dehousse és A. M. Collins bírák,

hivatalvezető: K. Andová tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. július 10-i tárgyalásra,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: német.

Ítéletet¹ [omissis]

II – A 2011. február 14-i levél megsemmisítése iránti kérelem elfogadhatóságáról

- 92 Emlékeztetni kell arra, hogy az eljárás során a főigazgató egy 2011. február 14-én kelt levelet küldött a felpereseknek, amely az általuk a Bizottsághoz 2010. augusztus 12-én, vagyis az eredeti határozat meghozatala és a jelen kereset előterjesztése között benyújtott, a fizetési képességük felülvizsgálatára irányuló kérelem elutasításáról szólt.
- 93 Ebben a felperesek által előterjesztett tények vizsgálatát, és az általuk a Bizottság szolgálatai részéről 2010. augusztus 12. és 2011. február 7. között feltett több kérdésre adott választ követően küldött levélben a főigazgató a megtámadott határozatban szereplőkkel ellentétes indokok alapján úgy ítélte meg, hogy – fizetési képességük figyelembevételére alapján – nincs helye a felperesek esetében a bírság csökkentésének.
- 94 A felperesek a válaszban kérték, hogy engedélyezzék számukra a kereseti kérelmek kiterjesztését a 2011. február 14-i levél megsemmisítésére (lásd a fenti 66. pontot).
- 95 A Bizottság ellenzi ezt a kérelmet, először, mivel az említett levél nem módosítja a felperesek jogi helyzetét, és ebből következően nem lehet megsemmisítés iránti kereset tárgya, másodszor pedig azért, mert a felperesek a fizetési képességük felülvizsgálata iránti kérelmük alátámasztása érdekében nem terjesztettek elő új és lényeges körülményt. A 2011. február 14-i levél tehát e körülmények között tisztán megerősítő jellegű. A Bizottság ezenkívül előadja, hogy a felperesek fizetési képességének értékelése a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörébe tartozik, és mivel az e hatáskör gyakorlása során köteles a döntése meghozatalának időpontjában fennálló ténybeli helyzet figyelembevételére, a felpereseknek nem fűződik érdekük ahhoz, hogy a Törvényszék döntsön a 2011. február 14-i levél időpontjában fennálló fizetési képességük értékelésének megfelelő jellegéről.
- 96 Vitathatatlan, hogy a valamely uniós intézménytől származó írásbeli véleménynyilvánítás vagy az egyszerű szándéknyilatkozat nem minősül olyan határozatnak, amely az EUMSZ 263. cikk első bekezdése értelmében megsemmisítés iránti kereset tárgyát képezheti, mivel nem alkalmas joghatás kiváltására, vagy nem is ilyen hatást kiváltására irányul (lásd ebben az értelemben: 1980. március 27-i Sucrimex és Westzucker kontra Bizottság ítélet, 133/79, EBHT, EU:C:1980:104, 15–19. pont; 1988. szeptember 27-i Egyesült Királyság kontra Bizottság ítélet, 114/86, EBHT, EU:C:1988:449, 12–15. pont).
- 97 A Bíróság már egyébiránt úgy ítélte a magánszemélyek által benyújtott megsemmisítés iránti kereseteket illetően, hogy nem minősül a címzett kérelemre válaszul megküldött minden uniós intézménytől származó levél szükségszerűen olyan aktusnak, amely azt az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében érinti, és amely megnyitja az utat a címzett előtt a megsemmisítés iránti keresethez (lásd ebben az értelemben: 1993. január 27-i Miethke kontra Parlament végzés, C-25/92, EBHT, EU:C:1993:32, 10. pont).
- 98 Ezzel szemben az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében csak azon intézkedések minősülnek az EUMSZ 263. cikk szerinti megsemmisítés iránti keresettel megtámadható jogi aktusoknak, amelyek olyan kötelező joghatásokat váltanak ki, amelyek harmadik személyek érdekeit jogi helyzetük lényeges módosításával érintik (1981. november 11-i IBM kontra Bizottság ítélet, 60/81, EBHT, EU:C:1981:264, 9. pont; lásd még: 2008. április 17-i Cestas kontra Bizottság ítélet, T-260/04, EBHT, EU:T:2008:115, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

1 — A jelen ítéletnek csak azok a pontjai kerülnek ismertetésre, amelyek közzétételét a Törvényszék hasznosnak tartja.

- 99 Ezenfelül annak eldöntéséhez, hogy a megsemmisíteni kért intézkedés megsemmisítés iránti keresettel megtámadható-e, az intézkedés lényegét kell tekintetbe venni, az intézkedés formája pedig főszabály szerint nem bír jelentőséggel (IBM kontra Bizottság ítélet, fenti 98. pont, EU:C:1981:264, 9. pont; lásd még: Cestas kontra Bizottság ítélet, EU:T:2008:115, 68. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 100 Csak azon aktusok minősülnek megsemmisítés iránti keresettel megtámadható határozatnak, amelyek útján az Unió hivatala egyértelműen és véglegesen határozza meg álláspontját, olyan formában, amely lehetővé teszi ezen aktus jellegének megállapítását, azzal a feltétellel ugyanakkor, hogy e határozat ne képezze valamely korábbi aktus megerősítését (lásd ebben az értelemben: 1982. május 26-i Németország és Bundesanstalt für Arbeit kontra Bizottság ítélet, 44/81, EBHT, EU:C:1982:197, 12. pont).
- 101 Abban az esetben, ha a megtámadott aktus tisztán megerősítő jellegű, a kereset csak akkor elfogadható, ha a megerősített aktust határidőben támadták meg (lásd: 1995. július 14-i CB kontra Bizottság ítélet, T-275/94, EBHT, EU:T:1995:141, 27. pont; 1997. július 10-i AssiDomän Kraft Products és társai kontra Bizottság ítélet, T-227/95, EBHT, EU:T:1997:108, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A valamely megerősítő határozattal szembeni kereset ugyanis csak akkor elfogadhatatlan, ha a megerősítő határozat az érintett vonatkozásában jogerőre emelkedett, mivel az előírt határidőn belül nem támadták meg. Ellenkező esetben az érdekelt jogosult vagy a megerősített határozat, vagy a megerősítő határozat, vagy mindkét határozat megtámadására (1989. május 11-i Maurissen és Union syndicale kontra Számvevőszék ítélet, 193/87 és 194/87, EU:C:1989:185, 26. pont; 2007. december 18-i Weißenfels kontra Parlament ítélet, C-135/06 P, EBHT, EU:C:2007:812, 54. pont).
- 102 Ezzel szemben, amennyiben a felperes hagyja eltelni az olyan határozat megtámadására biztosított határidőt, amely egyértelműen az érdekeit érintő joghatásokat kiváltó intézkedést fogadott el, és kötelezően rá vonatkozik, e határidő nem kezdődik újra sem annak kérelmezésével, hogy az intézmény vonja vissza a határozatát, sem pedig a korábban hozott határozatot megerősítő elutasító határozat elleni kereset benyújtásával (lásd: 1995. március 15-i COBRECAF és társai kontra Bizottság ítélet, T-514/93, EBHT, EU:T:1995:49, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 103 A fenti megfontolások fényében kell megvizsgálni a felperesek által a 2011. február 14-i azon levél megsemmisítése iránt előterjesztett kérelem elfogadhatóságát, amelyben a főigazgató elutasította a felperesek által az eredeti határozat meghozatalát követően benyújtott, fizetési képességük felülvizsgálatára irányuló kérelmet (lásd a fenti 60. és 61. pontot).
- 104 E tekintetben a Bizottság arra alapított érve, hogy nem köteles elbírálni a vállalkozások fizetési képességének felülbírálására irányuló, a bírságokat kiszabó határozatok elfogadását követően benyújtott kérelmeket, a jelen ügyben hatástalan. Nem vitatott ugyanis, hogy a jelen ügyben a Bizottság szolgálatai a felperesek által benyújtott új kérelemről döntöttek, miután megvizsgálták a felperesek által annak alátámasztása érdekében benyújtott új dokumentumokat, és több, többek között e dokumentumokkal kapcsolatos kérdést intéztek hozzájuk.
- 105 Ezenfelül a vizsgálat eredményeként a főigazgató a felperesek által a bírság csökkentése iránt előterjesztett kérelem elutasítását olyan indokokkal támasztotta alá, amelyek ellentétesek az eredeti határozatban szereplő indokokkal. Míg ugyanis az eredeti határozatban a Bizottság rámutatott, hogy a felperesek helyzete annyira bizonytalan, hogy az a velük szemben kiszabott bírság összegétől függetlenül valószínűvé teszi megszűnésüket, addig a 2011. február 14-i levélben a főigazgató éppen ellenkezőleg, úgy vélte, hogy figyelemmel a WDI felperesek által az eredeti határozatot követően szolgáltatott cash-flow előrejelzéseire, azok nem bizonyították, hogy ez az egy társaság nem volt képes megszerezni a szükséges finanszírozást valamennyi bírság megfizetéséhez.

- 106 Ezenkívül azon bírságok összege, amelyek vonatkozásában a főigazgató értékelte a felperesek fizetési képességét, az az összeg volt, amelyet az első módosító határozat eredményeként róttak ki rájuk. Ez az összeg azonban eltért attól az összegtől, amely vonatkozásában a fizetési képességet először értékelték az eredeti határozatban.
- 107 A fenti megfontolásokból az következik, hogy a 2011. február 14-i levélben a főigazgató a felperesek fizetési képességét úgy értékelte, hogy az eredeti határozatban megvizsgáltaktól eltérő jogi és ténybeli körülményeket vett figyelembe, valamint hogy a felperesekre kirótt bírság csökkentése megtagadásának a főigazgató által rögzített indoka eltér attól, amelyen az első csökkentés iránti kérelmük elutasítása az eredeti határozatban alapult. Ennélfogva a 2011. február 14-i levél nem tekinthető az eredeti határozat tisztán megerősítő aktusának, ahogy azt a Bizottság állítja (lásd ebben az értelemben: 2001. február 7-i Inpesca kontra Bizottság ítélet, T-186/98, EBHT, EU:T:2001:42, 44–51. pont; 2012. május 22-i Sviluppo Globale kontra Bizottság ítélet, T-6/10, EU:T:2012:245, 22–24. pont).
- 108 Mindenesetre emlékeztetni kell arra, hogy a felperesek az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében előírt jogorvoslati határidőn belül előterjesztették a 2011. február 14-i levél megsemmisítése iránti kérelmüket, mégpedig a jelen keresettel összefüggésben, amely szerint az a megtámadott határozat ellen irányul. Ennélfogva abban az időpontban, amikor a felperesek kérték a jelen kereset kiterjesztését a 2011. február 14-i levélre, az eredeti határozat még nem emelkedett jogerőre. Márpedig a fenti 101. pontban felidézett ítélkezési gyakorlatból az tűnik ki, hogy e körülmények között, még ha fel is tételezzük, hogy a 2011. február 14-i levelet az eredeti határozat tisztán megerősítő aktusának kell tekinteni, e körülmény nem alkalmas arra, hogy elfogadhatatlanná tegyen egy ilyen megsemmisítés iránti kérelmet.
- 109 Végül rá kell mutatni, hogy az uniós bíróság korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása nem zárja ki, sőt feltételezi, hogy – az eljárásgátló jogalapok kivételével, amelyeket a kontradiktórius eljárás tiszteletben tartása mellett hivatalból kell megvizsgálnia – a felperes felhívására az uniós bíróság felülvizsgálja a Bizottság jogi és ténybeli értékelését (lásd: 2014. július 10-i Telefónica et Telefónica de España kontra Bizottság ítélet, C-295/12 P, EBHT, EU:C:2014:2062, 51–57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Márpedig, bár a korlátlan felülvizsgálati jogkörrel rendelkező bíróságnak, ahogy arra a Bizottság helyesen hivatkozik, főszabály szerint a döntésének időpontjában fennálló jogi és ténybeli helyzetet kell figyelembe vennie, amennyiben úgy ítéli meg, hogy indokolt, hogy éljen a megváltoztatásra irányuló jogkörével (lásd ebben az értelemben: 1974. március 6-i Istituto Chemioterapico Italiano és Commercial Solvents kontra Bizottság ítélet, 6/73 és 7/73, EBHT, EU:C:1974:18, 51. és 52. pont; 1995. július 14-i CB kontra Bizottság ítélet, T-275/94, EBHT, EU:T:1995:141, 61. pont; 2011. október 5-i Romana Tabacchi kontra Bizottság ítélet, T-11/06, EBHT, EU:T:2011:560, 282–285. pont), e kötelezettség nem jár azzal a következménnyel, hogy megfossza a Bizottság által az EUMSZ 101. cikk megsértése miatt szankcionált vállalkozásokat minden ahhoz fűződő érdeküktől, hogy a bírósági felülvizsgálat a Bizottság ténybeli és jogi értékelésének megalapozottságára is kiterjedjen, figyelemmel az ezen értékelés időpontjában fennálló jogi és ténybeli helyzetre. Ennélfogva az a pusztán lehetőség, hogy a felperesek fizetési képességének értékelése tekintetében a Törvényszék úgy dönt, hogy gyakorolja korlátlan felülvizsgálati jogkörét, a Bizottság állításával ellentétben nem jár azzal a következménnyel, hogy tárgytalanná tegye a 2011. február 14-i levélben szereplő értékelések felülvizsgálatát.
- 110 Ebből következik, hogy el kell utasítani a Bizottság által a 2011. február 14-i levél megsemmisítésére irányuló kérelemmel szemben hivatkozott elfogadhatatlansági kifogásokat.

[omissis]

A – Az első és a második, arra alapított jogalapról, hogy a Bizottság tévesen állapította meg, hogy a felperesek 1984. január 1-je óta megszakítás nélkül egységes és folyamatos jogsértésben vettek részt

- 121 Az első jogalap első részében a felperesek előadják, hogy egyrészt a Zürich klub vége és az Európa klub kezdete között eltelt közel másfél éves megszakítás, másrészt pedig e két megállapodás szervezetét és működését érintő eltérések miatt a Bizottság nem tekinthette úgy, hogy e két elkülönült jogsértés egy egységes és folyamatos jogsértést alkot. Ebből következik, hogy az Európa klub kezdete, vagyis 1997. május 12. előtt elkövetett jogsértések az 1/2003 rendelet 25. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján elévültek.
- 122 Az első jogalap második részében a felperesek előadják, hogy a Bizottság egyáltalán nem vette figyelembe azt az Emesa jegyzeteit tartalmazó füzetek által is alátámasztott tényt, hogy a WDI az 1996. január 9-i találkozón részt vevő valamennyi más vállalkozás számára egyértelmű módon elhatárolódott a Zürich klub keretében végrehajtott megállapodásoktól. Ennélfogva a WDI által 1997. május 12. előtt elkövetett jogsértések ezen ok miatt is elévültek, az 1/2003 rendelet 25. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján.
- 123 A másodlagosan előterjesztett második jogalappal a felperesek arra hivatkoznak, hogy a velük szemben kifogásolt jogsértést legalábbis ismétlődőnek kellett volna tekinteni, és a Bizottságnak a bírságok kiszámítása érdekében alapul vett időszakba bele kellett volna számítania a kartell megszakadását az átmeneti időszak folyamán.
- 124 Először tehát azt kell megvizsgálni, hogy a Bizottság megalapozottan állapíthatta-e meg, hogy a WDI egységes és folyamatos jogsértésben vett részt.

1. Az egységes és folyamatos jogsértés fennállásáról

a) A kartell elemei és az egységes jogsértés jellemzése a megtámadott határozatban

- 125 Bár a Bizottság az ellenkérelemben és a viszonzásban arra hivatkozik, hogy a jelen ügyben szereplő jogsértés „folyamatos vagy ismétlődő” volt, kiindulásként emlékeztetni kell arra, hogy az említett jogsértést csak „egységes és folyamatos” jogsértésnek minősítették (a megtámadott határozat (609) preambulumbekzdése), nem pedig ismétlődőnek. Ekképpen a felpereseket olyan jogsértés miatt részesítették szankcióban, amelyet a Klöckner Draht, később WDI 1984. január 1-je óta megszakítás nélkül, míg a WDV és a Pampus a WDI feletti ellenőrzés megszerzésének időpontja óta követett el (lásd a fenti 54–57. pontot).
- 126 A megtámadott határozat (122) preambulumbekzdésében a Bizottság úgy írta le a kartellt, amelyben a felperesek részvételét kifogásolta, hogy az olyan „páneurópai megállapodásokban valósult meg, amelyek egy úgynevezett zürichi szakaszból és egy úgynevezett európai szakaszból álltak, illetve az esettől függően országos/regionális megállapodásokban”.
- 127 A határozat (123)–(135) preambulumbekzdése röviden ismerteti ezeket a különböző megállapodásokat és összehangolt gyakorlatokat, amelyek a későbbiekben részletesen kifejtésre kerülnek, és az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése, valamint az EGT-Megállapodás 53. cikke tekintetében történő értékelés tárgyát képezik. A Bizottság szerint, ahogy azt a fenti 40–53. pontban felidézttük, a kartell időrendben különösen hét lényeges elemből áll.
- 128 Először, a Zürich klub, azaz, a páneurópai megállapodás első szakasza, amely 1984. január 1-jétől 1996. január 9-ig tartott, és a kvóták országok (Németország, Ausztria, Benelux-államok, Franciaország, Olaszország és Spanyolország) szerinti rögzítésére, az ügyfelek felosztására, az árakra, valamint érzékeny kereskedelmi információk cseréjére vonatkozott. Tagjai először a Tréfileurope, a Nedri, a

WDI, a DWK és a Redaelli voltak, melyek közül az utóbbi legalább 1993-tól és 1995-től több olasz vállalkozást képviselt, és e tagokhoz a későbbiekben, 1992-ben az Emesa, 1993-ban pedig a Tycsa csatlakozott.

- 129 Másodszer, az Italia klub, amely egy olyan 1995. december 5-től 2002. szeptember 19-ig tartó országos megállapodás volt, amely az olaszországi kvóták rögzítésére, valamint az említett országnak az Európai többi része felé irányuló exportjára vonatkozott. A tagjai a következő olasz vállalkozások voltak: a Redaelli, az ITC, a CB és az Itas, majd a későbbiekben szintén tagok lettek a következő vállalkozások: a Tréfileurope és a Tréfileurope Italia 1995. április 3-án, az SLM 1997. február 10-én, a Trame 1997. március 4-én, a Tycsa 1996. december 17-én, a DWK 1997. február 24-én, valamint az Austria Draht 1997. április 15-én.
- 130 Harmadszor, a Déli megállapodás, amely olyan regionális megállapodás, melyre vonatkozóan 1996-ban a Redaelli, az ITC, a CB és az Itas nevű olasz vállalkozások folytattak tárgyalásokat, és melyet e vállalkozások kötöttek meg az egyes résztvevők déli országokban (Spanyolország, Olaszország, Franciaország, Belgium és Luxemburg) való piaci terjeszkedése mértékének a meghatározása, valamint a résztvevők arra való kötelezettségvállalása céljából, hogy a kvótákat a többi észak-európai termelővel közösen fogják megtárgyalni.
- 131 Negyedszer, az Európa klub, a páneurópai megállapodás második szakasza, amelyben 1997. májustól a Tréfileurope, a Nedri, a WDI, a DWK, a Tycsa és az Emesa vett részt. Az Európa klub találkozói, amelyekben alkalmilag más európai termelők is részt vehettek (lásd a fenti 48. pontot) 2002. szeptemberben értek véget. A megállapodás célja a Zürich klub válságának leküzdése volt, és az az új (az 1995. negyedik trimeszterétől az 1997. első trimeszteréig tartó időszakra számított) kvóták felosztását, az ügyfélkör felosztását, valamint az árak rögzítését célozta. Az állandó tagok olyan koordinációs szabályokban állapodtak meg, amelyek magukban foglalták a megállapodások több országban való végrehajtásáért, valamint az ugyanezen országokban vagy ugyanezen ügyfelek tekintetében működő egyéb érdekelt vállalkozásokkal való koordinációért felelős személyek kijelölését. A tagok képviselői különböző szinteken rendszeresen találkoztak annak érdekében, hogy felügyeljék a megállapodások végrehajtását. Érzékeny kereskedelmi információkat cseréltek. A megállapodásban rögzített kereskedelmi magatartástól való eltérés esetén megfelelő kompenzációs rendszert alkalmaztak.
- 132 Ötödször, a kartell páneurópai részeinek keretében az állandó tagok – amelyekhez esetenként csatlakoztak az olasz termelők és a Fundia – kétoldalú, illetve többoldalú kapcsolatokat is fenntartottak, továbbá, amennyiben ehhez érdekük fűződött, *ad hoc* alapon részt vettek az árak rögzítésében és az ügyfélkör felosztásában. Így a Tréfileurope, a Nedri, a WDI, a Tycsa, a Emesa, a CB és a Fundia közösen koordinálták az Addtek nevű ügyfél vonatkozásában alkalmazott árakat és értékesítési mennyiségeket. Ezek a projektek főként Finnországot, Svédországot és Norvégiát érintették, de kiterjedtek Hollandiára, Németországra, a balti államokra, valamint Közép- és Kelet-Európára is. Az Addtek nevű ügyfél vonatkozásában folytatott egyeztetés a páneurópai megállapodás Zürich klubja alatt kezdődött, és legalább 2001. végéig tartott.
- 133 Hatodszor, a legalább 2000. szeptemberétől 2002. szeptemberéig tartó időszak során a hat állandó tag, az ITC, a CB, a Redaelli, az Itas és az SLM rendszeresen találkoztak abból a célból, hogy az olasz vállalkozásokat állandó tagként az Európa klubba integrálják. Az olasz vállalkozások növelni kívánták európai kvótájukat, míg az Európa klub a *status quoté* kívánta fenntartani. E célból az Italia klubon belül az olasz vállalkozások közös álláspontjának meghatározására irányuló találkozókat, az Európa klubon belül az olasz vállalkozások szándékainak vizsgálatát célzó, az Európa klub résztvevői és az olasz képviselők között pedig a két megállapodás tagjai közötti közeledést célzó találkozókat tartottak. E találkozók során a részt vevő vállalkozások érzékeny kereskedelmi információkat cseréltek. E vállalkozások az európai kvótának az olasz termelők bevonását célzó újrafelosztásához új referencia-időszak (2000. június 30-tól 2001. június 30-ig) alkalmazásában állapodtak meg. Megállapodtak továbbá az olasz vállalkozások Európa többi részébe irányuló globális exportjának a

mennyiségét illetően. Ezzel egyidejűleg megbeszélték az árakat, és az Európa klub tagjai arra törekedtek, hogy az árak rögzítésére vonatkozóan az Italia klubban az olasz termelők által alkalmazott mechanizmust európai szintre terjesszék ki.

- 134 Hetedszer, a Bizottság az España klub, a kartell többi elemeivel párhuzamos, a spanyol és a portugál piacot érintő megállapodást fennállását is megállapította (lásd a fenti 52. pontot).
- 135 A Bizottság a megtámadott határozat (610)–(612) preambulumbekzdésében megjelölte azokat az okokat, amelyek miatt úgy ítélte meg, hogy a jogsértés elemeinek összessége olyan intézkedések koherens halmazát alkotta, amelyek egységes célja a verseny korlátozása volt az EFA piacán, nemzeti és európai szinten. Ekképpen a Bizottság úgy tekintette, hogy valamennyi azonosított versenyellenes megállapodás egy versenyellenes kereskedelmi célra irányult, mégpedig az EFA piacán a rendes versenyfeltételek torzítására vagy kiküszöbölésére, továbbá a globális egyensúly kialakítására a jogsértés által érintett különböző szinteken alkalmazott közös mechanizmusok, vagyis az árak rögzítése, a kvóták kiosztása, az ügyfelek felosztása és érzékeny kereskedelmi információk cseréje révén.
- 136 Konkrétabban a megtámadott határozat (613) preambulumbekzdésében a Bizottság kiemelte azokat az indokokat, amelyek miatt a Zürich klub és az Európa klub szakasza az átmeneti időszak ellenére egységes jogsértésnek minősült. A Bizottság rámutatott különösen arra, hogy azok a találkozók, amelyek célja a szabad verseny megsértése és egy tartós páneurópai megállapodás kialakítása volt, már a Zürich klub végétől kezdődően folytak. A Bizottság kiemelte továbbá, hogy a Zürich klub égisze alatt kötött szerződések hatásai fennmaradtak az átmeneti időszak alatt, valamint hogy a kartell valamennyi eleme által követett azonos egységes célt szolgáló regionális megállapodások folytatódtak ezen időszak folyamán.
- 137 A megtámadott határozat (614) és (615) preambulumbekzdésében a Bizottság rámutatott, hogy a kartell különböző elemeinek konkrét működési mechanizmusai biztosították a koordinációt a páneurópai megállapodások és a különböző nemzeti megállapodások között. Ekképpen a Bizottság szerint az Italia klub keretében létrehozott kvótarendszere alapult a Zürich klubban rögzített rendszer. Egyebekben az Európa klub és az olasz termelők közötti együttműködést a Tréfileurope, az Európa klub és az España klub közötti együttműködést a Tyrsa és az Emesa biztosította, amelyek mindkét klubban részt vettek.
- 138 Összességében a (616)–(621) preambulumbekzdés szerint különböző szinteken a versenymegállapodások valamennyi résztvevője részt vett egy olyan közös versenyellenes tervben, amelynek végrehajtása 1984 és 2002 vége között folyamatos volt, mind céljait, mind pedig lényeges jellemzőit illetően.
- 139 A megtámadott határozat (622) preambulumbekzdésében a Bizottság rámutatott, hogy még ha a kartell valamennyi résztvevője nem is vett részt a jogsértés valamennyi elemében, mindannyian előnyre tettek szert a résztvevők közötti információcseréből, és tudták, hogy részvételük egy átfogó tervbe illeszkedik.
- 140 A felperesek vitatják azt az értékelést, amely szerint a Zürich klub és az Európa klub – amelyekben részvételüket nem tagadják – egy egységes jogsértés két elemét jelentik.

b) Az egységes jogsértés fogalma

- 141 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének és az EGT-Megállapodás 53. cikkének a megsértése nemcsak elszigetelt cselekmény eredménye lehet, hanem cselekmények sorozata, vagy akár folyamatos magatartás eredménye is, miközben a cselekmények sorozata vagy a folyamatos magatartás egyes elemei önmagukban, külön-külön is az említett rendelkezés megsértésének minősülhetnek. Amennyiben ugyanis a különböző cselekmények – azonos, a közös piacon belüli

versenyt torzító céljuk alapján – átfogó terv keretébe illeszkednek, a Bizottság az e cselekmények miatti felelősséget jogszerűen tudhatja be az összességében figyelembe vett jogsértésben való részvétel alapján (1999. július 8-i Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítélet, C-49/92 P, EBHT, EU:C:1999:356, 81. pont; 2004. január 7-i Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EBHT, EU:C:2004:6, 258. pont; 2012. december 6-i Bizottság kontra Verhuizingen Coppens ítélet, C-441/11 P, EBHT, EU:C:2012:778, 41. pont).

- 142 Az a vállalkozás, amely ilyen egységes és összetett jogsértésben a saját magatartása révén vett részt, amely magatartás az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett versenyellenes célú megállapodás vagy összehangolt magatartás fogalmába tartozik, és amely a jogsértés egészének megvalósításához való hozzájárulásra irányul, az említett jogsértésben való részvételének teljes időszakát illetően felelősségre vonható azon magatartásokért is, amelyeket ugyanezen jogsértés keretében más vállalkozások tanúsítottak. Ez a helyzet áll fenn, amennyiben bizonyított az, hogy az említett vállalkozás saját magatartásával hozzá kívánt járulni a valamennyi résztvevő által követett közös célokhoz, és tudomása volt a más vállalkozások által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított jogsértő magatartásról, illetve az, hogy e magatartást észszerűen előre láthatta, és kész volt ennek kockázatát elfogadni (Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítélet, fenti 141. pont, EU:C:1999:356, 83., 87. és 203. pont; Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 141. pont, EU:C:2004:6, 83. pont; Bizottság kontra Verhuizingen Coppens ítélet, fenti 141. pont, EU:C:2012:778, 42. pont).
- 143 Lehetséges, hogy valamely vállalkozás közvetlenül részt vett az olyan egységes és folyamatos jogsértést képező versenyellenes magatartások összességében, amely esetben a Bizottság jogosult megállapítani az összes magatartásért, és ennél fogva a szóban forgó jogsértés egészéért fennálló felelősségét. Az is megtörténhet, hogy valamely vállalkozás csupán az egységes és folyamatos jogsértést képező versenyellenes magatartások egy részében vett közvetlenül részt, ám tudomása volt a más vállalkozások által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított magatartásról, illetve e magatartást észszerűen előre láthatta, és kész volt ennek kockázatát elfogadni. Ebben a helyzetben a Bizottság arra is jogosult, hogy az ilyen jogsértést képező versenyellenes magatartások összességéért, és következésképpen a jogsértés egészéért fennálló felelősséget is betudja e vállalkozásnak (Bizottság kontra Verhuizingen Coppens ítélet, fenti 141. pont, EU:C:2012:778, 43. pont).
- 144 Ezzel ellentétben, amennyiben a vállalkozás közvetlenül részt vett egy vagy több, egységes és folyamatos jogsértést képező versenyellenes magatartásban, ám nem bizonyított, hogy saját magatartásával hozzá kívánt volna járulni a kartell valamennyi résztvevője által követett közös célokhoz, és hogy tudomása lett volna az említett vállalkozások által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított valamennyi egyéb jogsértő magatartásról, illetve hogy e magatartást észszerűen előre láthatta, és kész volt ennek kockázatát elfogadni, a Bizottság csak arra jogosult, hogy az olyan magatartásokért fennálló felelősségét tudja be e vállalkozásnak, amelyekben közvetlenül részt vett, valamint az olyan, más vállalkozások által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított magatartásokért való felelősséget, amelyekről bizonyított, hogy tudomása volt, vagy azokat észszerűen előre láthatta, és kész volt ennek kockázatát elfogadni. (Bizottság kontra Verhuizingen Coppens ítélet, fenti 141. pont, EU:C:2012:778, 44. pont).
- 145 Mindazonáltal ez a tény nem vezethet ahhoz, hogy a Bizottság felmentse e vállalkozást az azon magatartásokért fennálló felelőssége alól, amelyekről nyilvánvaló, hogy részt vett bennük, vagy amelyről egyértelmű, hogy felelősségre vonható értük. Az átfogó kartellt egységes és folyamatos jogsértésnek minősítő bizottsági határozat azonban csak akkor választható ily módon szét, ha egyrészt az említett vállalkozás a közigazgatási eljárás során lehetőséget kapott arra, hogy megértse, hogy az ilyen jogsértést képező minden egyes magatartásért is felelősségre vonják, és hogy ezzel kapcsolatosan védekezzen, másrészt pedig, ha a szóban forgó határozat e tekintetben kellőképpen egyértelmű (Bizottság kontra Verhuizingen Coppens ítélet, fenti 141. pont, EU:C:2012:778, 45. és 46. pont).

- 146 E tekintetben az ítélkezési gyakorlat több olyan kritériumot is felsorol, amelyek relevánsak valamely jogsértés egységes jellegének értékelése során; ilyenek a szóban forgó magatartások azonos célkitűzései, az érintett termékek és szolgáltatások közötti azonosság, az abban részt vevő vállalkozások azonossága, valamint a végrehajtás módjának azonossága. Ezenkívül a vállalkozások nevében eljáró természetes személyek azonossága, valamint a szóban forgó magatartások földrajzi kiterjedésének azonossága szintén olyan kritériumnak minősül, amelyeket e vizsgálat lefolytatása során figyelembe lehet venni (lásd: 2013. május 17-i Trelleborg Industrie és Trelleborg kontra Bizottság ítélet, T-147/09 és T-148/09, EBHT, EU:T:2013:259, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 147 Végezetül azt a tényt, hogy valamely vállalkozás nem vett részt a kartellt képező összes elemekben, vagy hogy kisebb szerepet játszott azon aspektusaiban, amelyekben részt vett, a jogsértés súlyának értékelésekor és adott esetben a bírság összegének megállapításakor kell figyelembe venni (Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítélet, fenti 141. pont, EU:C:1999:356, 90. pont; Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 141. pont, EU:C:2004:6, 86. pont).

c) A felperesek vonatkozásában megállapított elemek

- 148 A (796)–(799) preambulumbekkezdésben a Bizottság rámutatott, hogy a felperesek felelősségét abban a tekintetben állapították meg, hogy először, a Klöckner Draht, majd a WDI 1984. január 1-je és 1996. január 9. között részt vett a Zürich klubban (lásd a fenti 128. pontot), másodszer, a WDI részt vett az átmeneti időszakban (1996. január 9. és 1997. május 12. között) tartott találkozókon, harmadszor a WDI 1997. május 12. és 2002. szeptember 19. között németországi koordinátorként részt vett az Európa klubban (lásd a fenti 131. pontot), negyedszer pedig az Addtek nevű ügyfelet illetően 1984 és 2002 között folyt egyeztetés vonatkozásában.
- 149 Az ítélkezési gyakorlatban meghatározott, a fenti 141–147. pontban felidézett szempontokat illetően a felperesek nem vitatják sem a Zürich klubban, illetve az Európa klubban való részvételüket, sem pedig azt, hogy ismerték a jogsértés különböző elemeit. Ezzel szemben úgy ítélik meg, hogy e különböző jogsértési elemek nem illeszkednek átfogó tervbe, valamint hogy a WDI a versenyellenes magatartásait megszakította az átmeneti időszak folyamán.

Az átfogó terv fennállásáról

- 150 A felperesek úgy vélik, hogy a Bizottság az átfogó terv létezésének bizonyítása érdekében nem szorítkozhatott volna annak kiemelésére, hogy a jogsértés különböző elemei ugyanazt a gazdasági ágazatot érintették, anélkül hogy megállapította volna, hogy a különböző érintett elemek között komplementer viszony áll fenn, például egy keretmegállapodás fennállása folytán. A Bizottság e tekintetben nem támaszkodhatott a közös résztvevők jelenlétére. Ezzel szemben hibázott, amikor nem vont le semmilyen következtetést abból, hogy a kvóták tekintetében hozott döntések földrajzi kiterjedése a Zürich klub esetében a nemzeti piacokat, míg az Európa klub keretében a teljes európai piacot érintette. Egyebekben az egyeztetések módszerei eltértek, mivel az Európa klub találkozóin az értékesítési igazgatók vettek részt, míg a Zürich klub ülésein csak a vezetők. Másfelől az Európa klubban belül nemzeti koordinátorokat jelöltek ki, míg a Zürich klub egységes értesítést biztosító központi irodával működött.
- 151 Ezen érvek egyike sem alkalmas azonban a megtámadott határozatban levezetett bizonyítás megdöntésére.
- 152 Ahogy ugyanis arra a Bizottság rámutatott, a megtámadott határozatban szankcionált kartellt olyan megállapodások csoportja alkotta, amelyek időben követték egymást mind helyi (nemzeti vagy regionális), mind európai szinten, és amelyek célja az EFA strukturális többletkapacitással jellemezhető európai piaca nem versenyszerű egyensúlyának biztosítása volt.

- 153 Ezenkívül nem vitatott, hogy az e cél elérése érdekében alkalmazott eszközök, vagyis az árak rögzítése, a kvóták kiosztása, az ügyfelek felosztása és az érzékeny kereskedelmi információk cseréje közös volt a kartell valamennyi eleménél. A Zürich klub és az Európa klub főbb résztvevői, így a felperesek is, ugyanazok a vállalkozások voltak. A Bizottság előadta, anélkül hogy ezt bárki vitatta volna, hogy a legtöbb esetben ezeket a vállalkozásokat ugyanazok a természetes személyek képviselték a Zürich klubban, majd az Európa klubban.
- 154 Ezenkívül az egyrészt a Zürich klub, majd az Európa klub, másrészt pedig a nemzeti és regionális megállapodások (Déli megállapodás, Italia klub és España klub) közötti koordinációs mechanizmusokat minden esetben kialakították, még ha szigorúan véve azok nem is azonosak. Nem vitatott ugyanis egyrészt az, hogy az olasz termelők közvetlenül részt vettek a Zürich klubban, míg az Európa klub és az Italia klub közötti koordinációt a Tréfileurope biztosította. Másrészt az España klub és az Európa klub közötti egyeztetés úgy valósult meg, hogy az Emesa és a Tyrsa az utóbbi tagjává.
- 155 A Bizottság által a megtámadott határozatban tett, és a felperesek által nem vitatott ezen ténymegállapítások alapján meg lehet állapítani, hogy a fenti 146. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében vett, több elemből álló egységes jogsértésről van szó.
- 156 A Zürich klub és az Európa klub között fennálló, a felperesek által hivatkozott, és összességében a megtámadott határozatban is feltárt különbségeket illetően meg kell jegyezni, hogy ezek nemhogy nem zárják ki az egységes jogsértés megállapítását, hanem éppen ellenkezőleg, az arra irányuló szándékot tükrözik, hogy hatékonyabb eszközöket alakítsanak ki ugyanazon célok elérése érdekében, amelyeket a kartell különböző megállapodásaiban szereplő valamennyi résztvevő követ, vagyis a verseny korlátozásának céljából, egy strukturális többletkapacitással jellemezhető piacon, többek között az árakra, a termelési kvótákra és a főbb ügyfelek felosztására vonatkozó megállapodások révén.
- 157 E megállapítás lehetővé teszi a felperesek által kiemelt, a megtámadott határozat (186) és (629) preambulumbekzdése közötti látszólagos ellentmondás megmagyarázását. Annak ellenére ugyanis, hogy a kartell által az egymást követő elemeiben követett általános cél egységessége bebizonyosodott, az összességükben az egységes jogsértést alkotó egyes megállapodásokat többé-kevésbé korlátozott földrajzi kiterjedésük, illetve a kötelezettségvállalások betartásának biztosítása érdekében alkalmazott módszerek jellemezték, a kötelezettségvállalások pedig azonosak maradtak, és az árakra, a szállítási kvótákra, az ügyfelek felosztására és az érzékeny kereskedelmi információk cseréjére vonatkoztak.
- 158 Ennélfogva a páneurópai megállapodások két egymást követő szakaszának működési különbségei nem zárják ki az azonos versenyellenes céllal jellemezhető átfogó terv fennállásának elismerését, amelybe egymást követően illeszkedett a Zürich klub és az Európa klub (lásd ebben az értelemben: Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 141. pont, EU:C:2004:6, 258. pont; 2006. szeptember 21-i Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied kontra Bizottság ítélet, C-105/04 P, EBHT, EU:C:2006:592, 110. pont; Trelleborg Industrie és Trelleborg kontra Bizottság ítélet, fenti 146. pont, EU:T:2013:259, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

A kartell megszakadására vonatkozó felperesi állítások által a jogsértés minősítésére gyakorolt hatásról, valamint az elévülés beálltáról

- 159 A felperesek beadványaikban előadták, hogy a Zürich klubban 1995-től kialakult erőteljes nézeteltérések eredményeként annak működése az Európa klub megindulása előtt megszűnt. A kartell működése tehát egy év és négy hónap tartamra megszakadt, ami kizárja, hogy a Zürich klubot és az Európa klubot egy egységes jogsértés elkülönült elemeinek lehessen tekinteni.

- 160 Anélkül, hogy figyelembe kellene venni azt a tényt, hogy a kifogásközlésre adott válaszukban, illetve a tárgyalás során a felperesek elismerték, hogy a regionális és nemzeti megállapodások nem szakadtak meg az átmeneti időszak során, emlékeztetni kell arra, hogy a fenti 152–158. pontban feltüntetett indokok miatt a Bizottság által azonosított versenyellenes megállapodások, valamint *a fortiori* a Zürich klub és az Európa klub által követett célok és alkalmazott eszközök azonossága, valamint ugyanazon jelentősebb termelők részvétele lehetővé teszi a fenti 141–147. pontban felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében vett olyan átfogó terv fennállásának megállapítását, amelynek keretében a két klub követte egymást.
- 161 Márpedig a felperesek nem vitatják, hogy 1996. január 9-ig részt vettek a Zürich klubban, és elismerik, hogy 1997. május 12-től részt vettek az Európa klubban. Ennélfogva, még ha fel is tételezzük, hogy az átmeneti időszak a kartell működésének megszakadását, vagy pedig csak a felperesek részéről a bármilyen jogsértő tevékenység megszüntetésének időszakát jelentette, akkor is megalapozott az egységes jogsértésben való részvétel miatt fennálló felelősségük megállapítása, figyelemmel a célok és az eszközök fent megállapított folytonosságára. Ezenkívül, mivel az átmeneti időszak tartama rövidebb volt, mint az 1/2003 rendelet 25. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt ötéves időtartam, az egységes jogsértést, amelyben a felperesek részt vettek, még ezen időszak megszakításként való elismerése esetén is legfeljebb ismétlődőnek kellene minősíteni a folyamatos jogsértés helyett (lásd ebben az értelemben: Trelleborg Industrie és Trelleborg kontra Bizottság ítélet, fenti 146. pont, EU:T:2013:259, 70–95. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 162 Ebből következik, hogy az első jogalap egészét el kell utasítani, amennyiben az az 1996. május 12. előtti időszakban az elévülés beálltára vonatkozik, függetlenül attól, hogy az átmeneti időszak a jogsértés megszakításának minősül-e.
- 163 Ugyanakkor, ha a felperesek által a jogsértés átmeneti időszak során történt megszakadására alapított érv megalapozottak bizonyulna, akkor kérhetnék, hogy ne részesüljenek szankcióban azon időszak vonatkozásában, amelynek során a jogsértés megszakadt (lásd ebben az értelemben: Trelleborg Industrie és Trelleborg kontra Bizottság ítélet, fenti 146. pont, EU:T:2013:259, 88. pont). Dönteni kell tehát erről az érvelésről is, és elsőként meg kell vizsgálni a kartell megszakadására vonatkozó állításokat általában, majd másodszor a felperesek kartellben való részvételének megszűnésére vonatkozó állításokat.
2. A felperesek által a kartellben való részvételük megszakadását illetően megfogalmazott állítások megalapozottságáról
- 164 Annak alátámasztása érdekében, hogy úgy tekintette, hogy a Zürich klub résztvevőinek versenyellenes magatartásai folytatódtak az átmeneti időszak során, a Bizottság a megtámadott határozat (613) preambulumbekzdésében a fenti 136. pontban felidézett érvekre hivatkozott. Egyebekben a megtámadott határozat 2. melléklete tizenegy találkozóóról számol be, amelyek során információkat cseréltek, illetve az árakra és a kvóták felosztására vonatkozó megállapodásokat kötöttek. A felpereseknek volt lehetőségük arra, hogy tanulmányozzák azokat az okirati bizonyítékokat, amelyekre a Bizottság a 2. mellékletben hivatkozott, első alkalommal a Bizottság helyiségeiben a kifogásközlést követően, majd másodszor a Törvényszék Hivatalában a tárgyalás előtt a Bizottsághoz intézett bizonyítási eszközökkel kapcsolatos felhívást követően.
- 165 Emlékeztetni kell arra, hogy a tárgyalás során a felperesek rámutattak, hogy nem vitatták, hogy a regionális megállapodások fennmaradtak az átmeneti időszak során, ugyanakkor előadták, hogy a kartell páneurópai része megszakad a Zürich klub és az Európa klub között.

a) A bizonyítási teherrel és bizonyításfelvétellel kapcsolatos elvek felidézése

- 166 A bizonyítási teherrel összefüggő állandó ítélkezési gyakorlat szerint egyrészt a versenyszabályok megsértését állító fél vagy hatóság feladata a jogsértést megalapozó tényállás jogilag megkövetelt módon történő bizonyítása, másrészt a jogsértés megállapítása ellen védekezésül felhozott jogalapra hivatkozó vállalkozás feladata annak bizonyítása, hogy fennállnak a védekezésül felhozott jogalap alkalmazásának feltételei, következésképpen a hivatkozott hatóságnak más bizonyítékra kell hivatkoznia (2006. november 16-i Peróxidos Orgánicos kontra Bizottság ítélet, T-120/04, EBHT, EU:T:2006:350, 50. pont; lásd még ebben az értelemben: 1998. december 17-i Baustahlgewebe kontra Bizottság ítélet, C-185/95 P, EBHT, EU:C:1998:608, 58. pont; Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 141. pont, EU:C:2004:6, 78. pont). A jogsértés időtartama az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése szerinti jogsértés fogalmának alkotórésze, amely elem bizonyítása elsősorban a Bizottság feladata (1994. július 7-i Dunlop Slazenger kontra Bizottság ítélet, T-43/92, EBHT, EU:T:1994:79, 79. pont; a fent hivatkozott Peróxidos Orgánicos kontra Bizottság ítélet, EU:T:2006:350, 51. pont).
- 167 A bizonyítási teher ilyen megoszlása mindazonáltal változhat attól függően, hogy az egyik fél által hivatkozott tényállási elemek olyan jellegűek lehetnek, hogy a másik felet magyarázatra vagy igazolásra kötelezhetik; ennek hiányában azonban megállapítható a bizonyítottság (lásd ebben az értelemben: Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 141. pont, EU:C:2004:6, 79. pont; Peróxidos Orgánicos kontra Bizottság ítélet, fenti 166. pont, EU:T:2006:350, 53. pont).
- 168 A Bizottság által felhasználható bizonyítékokkal kapcsolatban a versenyjogban érvényesülő elv a bizonyítékok szabad értékelésének elve (2007. január 25-i Dalmine kontra Bizottság ítélet, C-407/04 P, EBHT, EU:C:2007:53, 63. pont; 2004. július 8-i JFE Engineering és társai kontra Bizottság ítélet, T-67/00, T-68/00, T-71/00 és T-78/00, EBHT, EU:T:2004:221, 273. pont). Mivel ugyanis a versenyellenes megállapodásokban és magatartásokban való részvétel tilalma, valamint a jogsértőkre kiszabható szankciók közismertek, e megállapodások és magatartások keretében a tevékenységeket általában rejtve folytatják, a találkozókat titkosan, leggyakrabban harmadik országokban tartják, és az erre vonatkozó dokumentáció a legminimálisabbra szorítkozik. Még ha a Bizottság fel is fedez olyan iratokat – mint például a találkozóról készült beszámolókat –, amelyek kifejezetten tanúsítják a piaci szereplők közötti jogellenes kapcsolatfelvételt, e dokumentumok általában csak töredékesek és szórványosak, így gyakran következtetésekkel kell bizonyos részleteket rekonstruálni. Az esetek nagy részében a versenyellenes magatartás vagy megállapodás létezésére bizonyos egybeesésekből és ténykörülményekből kell következtetni, amelyek együtt figyelembe véve, más összefüggő magyarázat hiányában a versenyjog megsértésének bizonyítékául szolgálhatnak (Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 141. pont, EU:C:2004:6, 55–57. pont). Az ilyen ténykörülmények és egybeesések nemcsak a versenyellenes magatartás vagy megállapodás fennállására engednek következtetni, hanem egy folyamatos versenyellenes magatartás, valamint a versenyjogba ütköző megállapodás alkalmazásának időtartamára is (2006. szeptember 21-i Technische Unie kontra Bizottság ítélet, C-113/04 P, EBHT, EU:C:2006:593, 166. pont).
- 169 A Bizottságnak pontos és egybevágó bizonyítékokat kell nyújtania a jogsértés elkövetésére vonatkozó szilárd meggyőződésének alátámasztásául (lásd: 2000. július 6-i Volkswagen kontra Bizottság ítélet, T-62/98, EBHT, EU:T:2000:180, 43. és 72. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2005. október 25-i Groupe Danone kontra Bizottság ítélet, T-38/02, EBHT, EU:T:2005:367, 217. pont). Mindazonáltal nem kell a Bizottság által előterjesztett minden egyes bizonyítéknak a jogsértés összes elemét tekintve szükségszerűen eleget tennie e feltételeknek. Elegendő ugyanis, ha az intézmény által hivatkozott bizonyítékok csoportja összességében értékelve megfelel e követelménynek (JFE Engineering és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 168. pont, EU:T:2004:221, 180. pont; a fent hivatkozott Groupe Danone kontra Bizottság ítélet, EU:T:2005:367, 218. pont; lásd még ebben az értelemben: 1999. április 20-i Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság ítélet, ún. „PVC II” ítélet, T-305/94–T-307/94, T-313/94–T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 és T-335/94, EBHT, EU:T:1999:80, 768–778. pont). Ami a jogsértés időtartamát illeti, az ítélkezési gyakorlat megköveteli, hogy a jogsértés időtartamának megállapítására közvetlenül alkalmas

bizonyítékok hiányában a Bizottság legalább olyan bizonyítékokra hivatkozzon, amelyek időben kellően közel álló tényekre vonatkoznak oly módon, hogy észszerűen elfogadható legyen, hogy e jogsértés két meghatározott időpont között megszakítás nélkül folytatódott (Technische Unie kontra Bizottság ítélet, fenti 168. pont, EU:C:2006:593, 169. pont; Dunlop Slazenger kontra Bizottság ítélet, fenti 166. pont, EU:T:1994:79, 79. pont; Peróxidos Orgánicos kontra Bizottság ítélet, fenti 166. pont, EU:T:2006:350, 51. pont).

- 170 A különböző bizonyítékoknak tulajdonítandó bizonyító erővel kapcsolatosan ki kell emelni, hogy az egyetlen releváns tényező, amelyet a szabadon benyújtott bizonyítékok mérlegelése során meg kell vizsgálni, a bizonyítékok hitelessége (Dalmine kontra Bizottság ítélet, fenti 168. pont, EU:C:2007:53, 63. pont; lásd még: 2004. július 8-i Mannesmannröhren-Werke kontra Bizottság ítélet, T-44/00, EBHT, EU:T:2004:218, 84. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; JFE Engineering és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 168. pont, EU:T:2004:221, 273. pont). A bizonyításra általában alkalmazandó szabályok szerint valamely dokumentum hitelessége és ennél fogva bizonyító ereje az eredetétől, készítésének körülményeitől, címzettjétől és tartalmától függ (2000. március 15-i Cimenteries CBR és társai kontra Bizottság ítélet, T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 és T-104/95, EBHT, EU:T:2000:77, 1053. pont; a főtanácsnokként eljáró Vesterdorf bíró Rhône-Poulenc kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványa, T-1/89, EBHT, EU:T:1991:38). Így többek között annak a körülménynek is nagy jelentőséget kell tulajdonítani, ha valamely dokumentum a tényekkel szoros összefüggésben jött létre (1999. március 11-i Ensidesa kontra Bizottság ítélet, T-157/94, EBHT, EU:T:1999:54, 312. pont) vagy e tények közvetlen tanúja révén (lásd ebben az értelemben: JFE Engineering és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 168. pont, EU:T:2004:221, 207. pont). Azon dokumentumok, amelyekből kitűnik, hogy több vállalkozás között kapcsolat állt fenn, valamint hogy azok kifejezetten azt a célt követték, hogy előre kiiktassák a versenytársaik jövőbeni magatartásával kapcsolatos bizonytalanságot, jogilag megkövetelt módon bizonyítják az összehangolt magatartás fennállását (lásd ebben az értelemben: 1975. december 16-i Suiker Unie és társai kontra Bizottság ítélet, 40/73–48/73, 50/73, 54/73–56/73, 111/73, 113/73 és 114/73, EBHT, EU:C:1975:174, 175. és 179. pont). Ezenkívül főszabály szerint különösen megbízható bizonyítéknak kell tekinteni azon nyilatkozatokat, amelyek a nyilatkozattevő érdekei ellen irányulnak (lásd ebben az értelemben: JFE Engineering és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 168. pont, EU:T:2004:221, 207., 211. és 212. pont).
- 171 Egyébként az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az a tény, hogy valamely vállalkozás versenyellenes megállapodás előkészítése céljából információkat közöl versenytársaival, elegendő az EUMSZ 101. cikk értelmében vett összehangolt magatartás fennállásának bizonyítására (2013. december 5-i Solvay kontra Bizottság ítélet, C-455/11 P, EU:C:2013:796, 40. pont; 1995. április 6-i Trefilunion kontra Bizottság ítélet, T-148/89, EBHT, EU:T:1995:68, 82. pont; 2008. július 8-i BPB kontra Bizottság ítélet, T-53/03, EBHT, EU:T:2008:254, 178. pont).
- 172 Végül emlékeztetni kell arra, hogy a versenyjog megsértésének fennállását megállapító és a címzettekre bírságot kiszabó bizottsági határozat elleni keresetet elbíráló bíróság feladata annak értékelése, hogy a Bizottság által a határozatában hivatkozott bizonyítékok és más információk elegendők-e a jogsértés fennállásának megállapításához (JFE Engineering és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 168. pont, EU:T:2004:221, 174. és 175. pont; lásd még ebben az értelemben: PVC II ítélet, fenti 169. pont, EU:T:1999:80, 891. pont). A bíróságban felmerülő bármely kételynek a határozat címzettjeinek a javát kell szolgálnia, így a bíróság nem állapíthatja meg, hogy a Bizottság jogilag megkövetelt módon bizonyította a kérdéses jogsértés fennállását, amennyiben még bármely kételye áll fenn e kérdéssel kapcsolatosan (JFE Engineering és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 168. pont, EU:T:2004:221, 177. pont; Groupe Danone kontra Bizottság ítélet, fenti 169. pont, EU:T:2005:367, 215. pont). Ez utóbbi esetben ugyanis tekintettel kell lenni az ártatlanság vélelmének elvére, amely különösen az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 6. cikkének (2) bekezdéséből ered, és amely az alapvető jogok részét képezi, amely jogokat a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint – amelyet egyébként az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke is megerősít – az Európai Unió jogrendje védelemben részesíti.

Tekintettel a kérdéses jogsértések jellegére, valamint a hozzájuk kapcsolódó szankciók természetére és súlyára, az ártatlanság vélelmének elve irányadó többek között a versenyjog megsértésével kapcsolatos olyan eljárásokra, amelyek bírság vagy kényszerítő bírság kiszabásához vezethetnek (1999. július 8-i Hüls kontra Bizottság ítélet, C-199/92 P, EBHT, EU:C:1999:358, 149. és 150. pont; Montecatini kontra Bizottság ítélet, C-235/92 P, EBHT, EU:C:1999:362, 175. és 176. pont; Groupe Danone kontra Bizottság ítélet, fenti 169. pont, EU:T:2005:367, 216. pont).

b) Az átmeneti időszak során tartott találkozókrol és a jogsértés folytatásáról ezen időszak folyamán

- 173 Az információcserére, az árak rögzítésére és a kvóták kiosztására irányuló találkozók folytatódását a megtámadott határozatban bizonyítottak tekintik, és a megtámadott határozat 2. melléklete tizenegy olyan találkozót sorol fel, amelyek során információcserére, illetve az árakra és a kvótákra vonatkozó megállapodásokra került sor. A felperesek, miután a kifogásközlésre adott válaszukban elismerték, hogy a Zürich klub egyes más résztvevői, többek között a DWK és a Tréfileurope France, folytatták versenyellenes cselekményeiket az átmeneti időszak folyamán, nem terjesztenek elő részletes kifogásokat e találkozókkal kapcsolatban, hanem annak előadására szorítkoznak, hogy a Bizottság által előterjesztett bizonyítékok nem elégségesek a jogsértés átmeneti időszak folyamán történő folytatásának bizonyítására.
- 174 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy egyáltalán nem szokatlan, hogy – figyelemmel az ilyen típusú megállapodásokkal járó érdekütközésekre – egy hosszú időn keresztül folytatott kartell átalakul, mind a résztvevők személye, mind pedig összejátszásuk formái és intenzitása tekintetében.
- 175 A megtámadott határozatban (a (613) preambulumbekzdés), azon állítás alátámasztása érdekében, amely szerint a Zürich klub régi tagjainak versenyellenes cselekményei az átmeneti időszakban is folytatódtak, a Bizottság hat találkozóra hivatkozik.
- 176 Először, a Bizottság szerint 1996. március 1-jén Párizsban (Franciaország) találkozót tartottak. E találkozó során az európai kvótákról és árakról tárgyaltak.
- 177 Az ITC által előterjesztett engedékenységre iránti kérelemből, amelyben e vállalkozás egy 1996. március 12-én, vagyis nem sokkal a találkozó után arról készített beszámolóra hivatkozik, ugyanis az tűnik ki, hogy ebben az időpontban Párizsban találkozót tartottak az ITC, a Tyrsa, a Tréfileurope, a DWK, a Redaelli, a Nedri és a WDI képviselőinek részvételével. Az ITC engedékenységre iránti kérelme szerint a találkozó során megvitatott témák az európai árakra és kvótákra, valamint a jelenlevő vállalkozások készleteinek állapotára vonatkoztak. A fenti 170. pontban felidézett ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az ITC ezen önmagára nézve terhelő, és a leírt tényekkel egyidejűleg keletkezett beszámoló alapuló nyilatkozata jelentős bizonyító erővel bír. A felperesek semmilyen ellentétes bizonyítékot nem terjesztettek elő, és ezen információk pontatlansága a Törvényszék elé terjesztett iratok egyikéből sem tűnik ki. E találkozó megtörténtét, a résztvevők személyét és a megvitatott témákat tehát bizonyítottaknak kell tekinteni.
- 178 Másodszor, a Bizottság szerint 1996. október 8-án találkozót tartottak Rosmalenben (Hollandia).
- 179 E találkozót a Nedri igazolja az e társaság által a Bizottság elé terjesztett engedékenységre iránti kérelemben. A Nedri szerint rajta kívül a találkozóon a DWK, a Fontaine Union és a WDI képviselői vettek részt, a tárgyalások pedig a holland piac helyzetéről szóltak. Ennek az önmagára nézve terhelő nyilatkozatnak nem mond ellent sem a felperesek által előterjesztett egyetlen ellentétes bizonyíték, sem pedig az iratanyag bármelyik irata. E találkozó megtörténtét, a résztvevők személyét és a megvitatott témát tehát bizonyítottaknak kell tekinteni.
- 180 Harmadszor, a Bizottság egy 1996. november 4-én Düsseldorfban tartott találkozóra hivatkozik.

- 181 E tekintetben a Nedri engedékenységi iránti kérelméből kitűnik, hogy e találkozó résztvevői ugyanazok voltak, akik az ugyanezen városban 1996. január 8-án szervezett találkozón is részt vettek, valamint hogy a két találkozó tárgya azonos volt. Márpedig az említett engedékenységi iránti kérelemből kitűnik, hogy az első találkozó, amelyen a DWK, a Nedri, a Tréfileurope, a Tycsa, valamint a WDI vett részt, az 1995. május óta a Zürich klub keretében kötött piaci megállapodások végrehajtása terén bekövetkező nehézségeket követő helyzet volt. Ezzel szemben a Bizottság által e tekintetben előterjesztett egyetlen bizonyítékból, a Nedri engedékenységi iránti kérelméből nem tűnik ki az, hogy a november 4-i találkozó szintén a hollandiai piac helyzetére vonatkozott, ahogy az a megtámadott határozatban szerepel.
- 182 Negyedszer, a Bizottság beszámol egy 1996. december 4-én Brüsszelben (Belgium) tartott, egy „új kvótarendszerről” szóló találkozóról.
- 183 A Nedri az engedékenységi iránti kérelmében e találkozó kapcsán azt közölte, hogy azon ő maga, az Emesa, a DWK, a Tréfileurope, a Tycsa, valamint a WDI vett részt. A Nedri szerint e találkozó célja az volt, hogy megvitassák egy új páneurópai kvótarendszer létrehozását. E tárgyalások azonban nem voltak eredményesek. Ezeket az önmagára nézve terhelő nyilatkozatokat semmilyen ellentétes bizonyíték sem cáfolja.
- 184 Ötödször, a Bizottság a megtámadott határozatban egy 1997. április 3-án Párizsban tartott, egy „új kvótarendszerről” szóló találkozóra hivatkozik.
- 185 A DWK által előterjesztett engedékenységi iránti kérelemből ténylegesen az tűnik ki, hogy e találkozót a Nedri és a Tréfileurope kezdeményezésére tartották. A találkozón e három vállalkozáson kívül a Tycsa, az Emesa, valamint a WDI vett részt. A DWK szerint a találkozó során egy új kvótarendszer kialakításáról szóló megbeszéléseket folytattak, amelyek azonban nem lettek sikeresek. A DWK ehhez hozzáteszi, hogy e találkozó során és azt követően a felek érzékeny kereskedelmi információkat cseréltek. A kifogásközlésre adott válaszukban, valamint a Törvényszék által nekik feltett írásbeli kérdésre adott válaszukban a felperesek megerősítették, hogy részt vettek ezen a találkozón.
- 186 Végül, hatodszor, a Bizottság egy 1997. április 9-én Düsseldorfban tartott találkozóra hivatkozott, amely szintén egy „új kvótarendszerre” vonatkozott.
- 187 E találkozó megtörténtét a Nedri igazolja az engedékenységi iránti kérelmében. Ekképpen a Nedri megerősíti, hogy az 1997. április 3-i találkozó (lásd a fenti 184. és 185. pontot) résztvevői folytatták az új, Norvégiára és Svájcra is kiterjedő, de az Egyesült Királyságot és Írországot nem érintő páneurópai kvótarendszer létrehozásáról szóló tárgyalásaikat. A kifogásközlésre adott válaszukban, valamint a Törvényszék által nekik feltett írásbeli kérdésre adott válaszukban a felperesek megerősítették, hogy részt vettek ezen a találkozón.
- 188 A fentiekből az következik, hogy bizonyítottan kell tekinteni, hogy a legjelentősebb európai termelők, vagyis megszűnéséig a Zürich klub tagjai, és megalakulása után az Európa klub tagjai, beleértve a felpereseket is, egy egy éves és négy hónapos időszak során legalább hatszor találkoztak annak érdekében, hogy érzékeny kereskedelmi információkat cseréljenek, és megpróbálják kialakítani a kötelező páneurópai kvóták egy új rendszerét. Az ítélezési gyakorlatból (lásd a fenti 171. pontot) az következik, hogy az ilyen cselekmények elegendőek az EUMSZ 101. cikk megsértésének megvalósulásához. Ennélfogva a felperesek arra alapított érve, hogy valamennyi európai termelő önálló piaci magatartást tanúsított az átmeneti időszak során, nem alkalmas a Bizottság azon állításának megcáfolására, amely szerint az egységes jogsértés, amelyben részt vettek, folytatódott az átmeneti időszak folyamán.
- 189 Ezenfelül egyrészt a felperesek nem vitatják, hogy az átmeneti időszak során az Italia klub és az España klub találkozóit folytatódott (lásd a megtámadott határozat 3. és 4. mellékletét). Márpedig, ahogy azt a fenti 152–154. pontban megállapítottuk, e regionális megállapodások közös céljuk és eszközeik, illetve

a kartell különböző elemei közötti koordinációt célzó mechanizmusok megléte folytán olyan átfogó tervbe illeszkedtek, amely lehetővé teszi az egységes jogsértésnek minősítést. Ezenkívül magának az átmeneti időszaknak a folyamán az Italia klub tagjai részt vettek az 1996. március 1-jei találkozón (lásd a fenti 176. és 177. pontot), az España klub tagjai pedig minden olyan találkozón részt vettek, amelynek megtörténte bizonyítottan tekinthető, az 1996. október 8-án Rosmalenben tartott találkozó kivételével. E kiegészítő ok miatt a Bizottság abban a tekintetben is megalapozottan járt el, hogy a megtámadott határozatban úgy tekintette, hogy az egységes jogsértés nem szakadt meg.

- 190 Másrészt a Bizottság megalapozottan állítja, hogy az EFA termelők és ügyfelek között a Zürich klub időszakában kötött megállapodások hatásainak folytatódása elegendő annak bizonyításához, hogy a jogsértés a klub feloszlását követően is folytatódott. E tekintetben a felperesek által arra alapított érv, hogy a szóban forgó szerződéseket az év során változó időpontokban tárgyalták meg, valamint hogy egyes ilyen szerződések tartama az 1996. év elejére lejárhatható, nem alkalmas a Bizottság elemzésének megcáfolására, mivel a felperesek nem bizonyították, sőt, még csak nem is állították, hogy semmilyen szerződés megkötésére nem került sor rövidebb idővel a Zürich klub feloszlása előtt.
- 191 A fentiek összességéből az következik, hogy a Bizottság megalapozottan tekintette úgy, hogy ezáltal a megtámadott határozatban minősített kartell nem szakadt meg az átmeneti időszak során, valamint hogy az ennél fogva az EUMSZ 101. cikk egységes és folyamatos megsértését valósította meg.
- 192 Most tehát meg kell vizsgálni a felperesek azon állítását, amely szerint legalábbis ők maguk felhagytak minden jogsértő cselekménnyel az átmeneti időszak folyamán.

c) A felperesek jogsértésben való részvételének állítólagos megszakadásáról

- 193 Ami a WDI versenyellenes cselekményekben való részvételét illeti az átmeneti időszak során, a felperesek előadják először azt, hogy a WDI az 1996. január 9-i találkozó során az ítélezési gyakorlat értelmében elhatárolódott, másodszer pedig, hogy a Bizottságnak nem sikerült bizonyítania, hogy ezen időszak folyamán versenyellenes cselekményekben vett részt.

Az állítólagos elhatárolódásról

– Az elhatárolódás területén alkalmazandó elvek felidézése

- 194 Emlékeztetni kell arra, hogy az ítélezési gyakorlat szerint annak érdekében, hogy mentesüljön a felelősség alól, a vállalkozásnak nyíltan és egyértelműen el kell határolódnia a kartelltól, oly módon, hogy a többi résztvevő tudomást szerezzen arról, hogy a továbbiakban nem támogatja a kartell általános céljait. Ezenkívül ezen elhatárolódás tekintetében a bizonyítási teher az arra hivatkozó vállalkozáson van (2006. szeptember 27-i GlaxoSmithKline Services kontra Bizottság ítélet, T-168/01, EBHT, EU:T:2006:265, 86. pont; 2011. március 3-i Siemens kontra Bizottság ítélet, T-110/07, EBHT, EU:T:2011:68, 176. pont; lásd még ebben az értelemben: 2004. január 6-i BAI és Bizottság kontra Bayer ítélet, C-2/01 P és C-3/01 P, EBHT, EU:C:2004:2, 63. pont; Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 141. pont, EU:C:2004:6, 81–84. pont).

– A felperesek állításának megalapozottságáról

- 195 A felperesek úgy ítélik meg, hogy a WDI az ítélezési gyakorlat értelmében érvényesen elhatárolódott a kartelltól, mivel képviselője az 1996. január 9-i találkozó során a következőket közölte:

„Jelenleg a klubnak semmi értelme a mi szempontunkból.”

- 196 Kiindulásként meg kell állapítani, hogy ezen, összességében a Bizottság által sem vitatott nyilatkozat valóságtartalmát alátámasztja az Emesa, amely jegyzetfüzetének egy kivonata a felperesek és a Bizottság részéről is benyújtásra került. Egy ilyen nyilatkozat azonban nem tekinthető a WDI arra irányuló akarata világos és egyértelmű kifejezésének, hogy el kíván határolódni a kartelltől.
- 197 Az Emesa által az 1996. január 9-i találkozó során készített jegyzetek tanulmányozásából ugyanis kitűnik, hogy a WDI képviselőinek megnyilvánulására egy olyan tárgyalás során került sor, amely azokra a korrekciós eszközökre vonatkozott, amelyeket a találkozó résztvevői a Zürich klub válságának orvoslása érdekében el tudtak képzelni. Ekképpen, miután megfogalmazta kétségeit a Zürich klub kötelezettségvállalásainak ismételt alkalmazhatóságát illetően, az arra vonatkozó fordulóban, hogy be kell-e vezetni egy új kvótarendszert, a WDI képviselője – válaszul a Tréfileurope képviselői által előadott álláspontra, akik azt javasolták, hogy tartsák magukat a fennálló rendszerhez, vagyis ebben az időszakban a Zürich klubhoz – kijelentette, hogy álláspontja szerint a Zürich klubnak már nincs értelme. Ezért a WDI-t az Emesa képviselője azon vállalkozások közé sorolta, amelyek ebben az időszakban egy új rendszer kialakítását pártolták. Egy ilyen nyilatkozat tehát nem értelmezhető úgy, mint a WDI arra irányuló szándékának bizonyítéka, hogy véget vessen a kartellben való részvételének, és versengő magatartást kövessen az EFA piacán.
- 198 A WDI képviselője e nyilatkozatának ilyen értelmezését ezenkívül megerősíti az is, hogy az Emesa képviselője az új kvótarendszer kialakításának lehetőségére vonatkozó jegyzeteket követően rögzített egy táblázatot, amely a kvóták felosztására vonatkozó tárgyalás eredményét ábrázolja, és amelyben a WDI is szerepel. Ellentétben a felperesek állításával, a legéletszerűbb a Bizottság azon értelmezése, amely szerint az, hogy az Emesa képviselője ezt a táblázatot a WDI képviselőjének nyilatkozatára vonatkozó jegyzeteket követően szerepeltette, arra utal, hogy a kvótákra vonatkozó vita e nyilatkozatot követően zajlott, mivel az ilyen jegyzeteket általában időrendi sorrendben készítik.
- 199 Ebből következik, hogy a felperesek nem bizonyították, hogy a WDI elhatárolódott a kartelltől az 1996. január 9-i találkozó során, noha ez őket terhelte.

A felperesek részvételéről az átmeneti időszak során zajlott találkozók

- 200 Anélkül, hogy formálisan vitatnák részvételüket a megtámadott határozat (613) preambulumbekzdésében hivatkozott találkozók, a felperesek mindazonáltal előadják, hogy e találkozók nem tanúsítottak versenyellenes magatartást.
- 201 Emlékeztetni kell ugyanakkor arra, ahogy azt a fenti 173–188. pontban megállapítottuk, hogy a felperesek az átmeneti időszak folyamán hat olyan találkozón vettek részt, amelyek során érzékeny kereskedelmi információkat cseréltek, és megvitatták egy új kvótarendszer létrehozását a Zürich klub bukásának orvoslása érdekében. Márpedig a fenti 171. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerint az ilyen találkozók célja elegendő ahhoz, hogy azokat az EUMSZ 101. cikk megsértésének minősítsék. Ennélfogva úgy kell tekinteni, hogy a Bizottságnak sikerült bizonyítania, hogy a felperesek – akik nem bizonyították, hogy az 1996. január 9-i találkozó során elhatárolódtak, és akiket az ITC, a DWK és a Nedri e találkozókról beszámoló engedékenységi iránti kérelmeiben a többi résztvevőhöz hasonlóan említenek – nem szakították meg a kartellben való részvételüket az átmeneti időszak folyamán. Ebből következően nem kérhetik a bírság csökkentését a megtámadott határozatban megállapított időtartam alapján.

3. Az első két kereseti jogalapot illető következtetés

- 202 A fentiekből az következik, hogy a Bizottság megalapozottan állapította meg olyan egységes jogsértés fennállását, amely olyan átfogó tervből állt, amelybe azok a különböző megállapodások illeszkedtek, amelyek keretében a jogsértést elkövették.

- 203 Ezenfelül a Bizottság bizonyította az egységes jogsértés megszakadásának elmaradását a Zürich klub befejeződése és az Európa klub kezdete között, mivel először, ezen időszak során a Zürich klub résztvevői versenyellenes jellegű találkozókat tartottak, másodsor, a kartell helyi és regionális elemei tovább folytatódtak, harmadszor pedig, a Zürich klub keretében elfogadott intézkedések versenyellenes hatásai fennmaradtak a kartell ezen elemének megszűnését követően is.
- 204 Ezenkívül a Bizottság azt is bizonyította, hogy a WDI, amely nem bizonyította, hogy érvényesen elhatárolódott a Zürich klub utolsó, 1996. január 9-én tartott ülésén, az átmeneti időszak folyamán folytatta versenyellenes cselekményeit.
- 205 Ebből következően el kell utasítani az első, valamint a másodlagosan előterjesztett második kereseti jogalapot.

[omissis]

B – E – *A felperesek fizetési képességének értékeléséről*

- 267 A felperesek negyedik kereseti jogalapjukban vitatják fizetési képességük értékelését.
- 268 Egyrészt megkérdőjelezik a megtámadott határozat külső jogszerűségét. Ennek érdekében a hetedik kereseti jogalapon a megtámadott határozat indokolásának elégtelenségére hivatkoznak, a 2006. évi iránymutatás 35. pontjának alkalmazását illetően. A nyolcadik jogalapon előadják, hogy azáltal, hogy nem szervezett meghallgatást, és nem tette lehetővé számukra, hogy előadják észrevételeiket azon álláspont vonatkozásában, amelyet a Bizottság a megtámadott határozat meghozatala előtt fizetési képességük értékelése kapcsán tervezett elfogadni, a Bizottság megsértette az 1/2003 rendelet 27. cikkét, valamint az Alapjogi Charta 41. cikkének (2) bekezdését.
- 269 Másrészt, megkérdőjelezik a fizetési képességükre vonatkozó, a megtámadott határozatban (hatodik kereseti jogalap) és a 2011. február 14-i levélben (kilencedik kereseti jogalap) szereplő értékelések megalapozottságát.
- 270 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a fenti 96–110. pontban ismertetett indokok miatt a 2011. február 14-i levél megtámadható jogi aktus. Ugyanakkor, ahogy azt a Bizottság a Törvényszék által neki feltett írásbeli kérdésekre adott válaszában, illetve a tárgyaláson kifejtette, az e levélben található határozat – amely a felperesek fizetési képességének a megtámadott határozatban szereplőnél későbbi, a főigazgató, nem pedig a megtámadott határozatot meghozó Bizottság tagjai által alkotott testület által végzett értékelését jelenti – nem léphet a megtámadott határozat helyébe. Ebből következik, hogy a megtámadott határozatban és a 2011. február 14-i levélben szereplő értékelések bírósági felülvizsgálatának el kell különülnie, valamint hogy a 2011. február 14-i levél nem tette tárgytalanná a megtámadott határozat ellen irányuló kereseti kérelmeket és jogalapokat.

1. A felperesek fizetési képességének értékeléséről a megtámadott határozatban

- 271 A felperesek fizetési képességének sajátos értékelése a megtámadott határozat alábbiakban idézett 19.5.11. pontjában (a (1176)–(1179) preambulumbekkezdés) szerepelt:

„19.5.11 [WDI], [WDV] és [Pampus]

1176 Mivel a [WDI], [WDV] és a [Pampus] a fizetési képesség hiányára hivatkozó kérelmet nyújtott be, e kérelmeket együttesen vizsgáltuk meg a WDI-t és a [WDV-t] magában foglaló [Pampus] szintjén. Ekképpen a [Pampus] pénzügyi kapacitásaink értékelése érdekében a WDI-vel, [a WDV-vel] és a [Pampusszal] szemben kiszabott bírságok összesített összegét vesszük tekintetbe,

figyelman kívül hagyva a [Pampus] esetleges felelősségét. Ez 56 050 000 EUR, amely abból a 15 485 000 EUR összegből áll, amely vonatkozásában a WDI, a [WDV] és a [Pampus] együttes felelősségét kell megállapítani, valamint abból a 30 115 000 EUR összegből, amely vonatkozásában a WDI és a [WDV] együttes felelősségét kell megállapítani, továbbá abból a 10 450 000 EUR összegből, amely vonatkozásában egyedül a WDI felelősségét kell megállapítani.

1177 A [Pampus], a [WDV] és a WDI fizetési képesség hiányára való hivatkozását el kell utasítani, az (1178) és (1179) preambulumbekzdésben ismertetett indokok miatt.

1178 A következö körülmények utalnak a [Pampus] és a WDI olyan súlyos pénzügyi nehézségeire, hogy úgy tűnik, hogy nem képesek megfizetni a bírságot: (i) a [Pampusnak] már nincs saját tőkéje; (ii) a [Pampus] a bírsággal együtt körülbelül 100 millió EUR negatív forgótőkével rendelkezik; (iii) a [Pampus] körülbelül 140 millió EUR összeget adott kölcsön a csoporthoz tartozó más társaságoknak, e kölcsönöket a veszteségek között nem rögzítették, de azokat a [Pampus] részére egyáltalán nem fizetik vissza, tekintettel arra, hogy minden ilyen társaság saját tőkéje negatív, valamint (iv) a WDI-nek 2010. februárban 20 millió EUR rövid lejáratú hitelt kellett felvennie, hogy fenntarthassa tevékenységét. A bankok június végére várják a szerkezetátalakítási tervet, annak érdekében, hogy eldönthessék, hogy fenntartják-e a hitelkereteket 2010 végéig.

1179 A bírság csökkentése [a 2006. évi iránymutatás] 35. pontjának alkalmazásában csak akkor lehetséges, ha ok-okozati összefüggés áll fenn a pénzügyi nehézségek és a bírság fennállása között. A [Pampus], a [WDV] és a WDI által nyújtott tájékoztatás nem utal ezen ok-okozati összefüggés fennállására. Elöször, az (1178) preambulumbekzdésben összefoglalt pénzügyi adatok azt mutatják, hogy a PIB és a WDI valószínűleg nem marad fenn, függetlenül a bírság megfizetésétől. Másként fogalmazva, nem tűnik valószínűnek, hogy a bírság összegének csökkentése növelné a csoport fennmaradásának esélyeit a belátható jövőben. A vállalkozás fennmaradása tehát nem a bírság összegétől függ, hanem a részvényesek (a WDI szintjén egyharmados arányban az ArcelorMittal is közéjük tartozik) által hozott döntésektől. Másodsor, a [Pampus] és a WDI pénzügyi problémáinak nagy részét az okozta, hogy a [Pampus] forrásait nemrégiben az ugyanazon részvényesek tulajdonában álló más társaságok felé mozgatták. Figyelemmel az állandó ítélkezési gyakorlatra, és arra a gyakorlatra, amelyek szerint a Bizottság jogszerűen jár el, amikor értékeli, hogy a részvényesek milyen mértékben képesek a bírság kiszabása kapcsán nehézségekre hivatkozó társaságok számára pénzügyi segítséget nyújtani, nincs ok arra, hogy csökkentsük a bírságot egy olyan helyzetben, amikor a pénzügyi eszközöket a kifogásközlés kézhezvételét követően kapcsolt társaságokra ruházzák át, azzal a nyilvánvaló szándékkal vagy hatással, hogy ellenszegüljenek a Bizottság szankciós politikáinak.”

a) A hetedik, a felperesek fizetési képességének értékelését illetően az indokolás hiányára alapított jogalapról

272 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 296. cikkben előírt indokolásnak a szóban forgó jogi aktus jellegéhez kell igazodnia, és a jogi aktust kibocsátó intézmény érvelésének olyan világosan és félreérthetetlenül kell belöle kitűnnie, hogy lehetővé tegye az érintettek számára az intézkedés indokainak megismerését és a hatáskörrel rendelkező bíróság számára a felülvizsgálat elvégzését. Az indokolási kötelezettséget az eset összes körülményeire, így különösen a jogi aktus tartalmára, a felhívott indokok jellegére és a címzettek vagy a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett egyéb személyek magyarázathoz fűződö érdekére tekintettel kell vizsgálni. Nem követelmény, hogy az indokolás az összes releváns ténybeli és jogi elemet tartalmazza, minthogy azt a kérdést, hogy egy jogi aktus indokolása megfelel-e az EUMSZ 296. cikk követelményeinek, nemcsak szövegére, hanem körülményeire, valamint az adott tárgyra vonatkozó jogszabályok összességére is figyelemmel kell vizsgálni (1998. április 2-i Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ítélet, C-367/95 P, EBHT,

EU:C:1998:154, 63. pont; 2003. szeptember 30-i Németország kontra Bizottság ítélet, C-301/96, EBHT, EU:C:2003:509, 87. pont; 2004. június 22-i Portugália kontra Bizottság ítélet, C-42/01, EBHT, EU:C:2004:379, 66. pont).

273 Meg kell állapítani, hogy a felperesek által a fizetési képességük értékelése kapcsán a hetedik jogalap keretében előadott kifogások a Bizottság értékelési megalapozottságának vitatása körébe tartoznak, és ezért azokat a hatodik jogalaphoz kell csatolni.

274 Ezzel szemben a megtámadott határozat fenti 271. pontban szereplő preambulumbekzdéseit elolvasva azt lehet megállapítani, ahogy azt ezenfelül ezen indokok megalapozottságának a felperesek részéről történő részleges vitatása is alátámasztja, hogy a Bizottság megjelölte azokat az indokokat, amelyek miatt úgy ítélte meg, hogy nem kell csökkenteni a bírságot a 2006. évi iránymutatás 35. pontja alkalmazásában, az ahhoz szükséges kellő pontossággal, hogy a felperesek azokat megérthessék, illetve hogy a Törvényszék gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét.

275 Következésképpen a hetedik jogalapot el kell utasítani.

b) A nyolcadik, arra alapított jogalapról, hogy azáltal, hogy mielőtt a megtámadott határozatban elutasította a fizetési képességük hiányának figyelembevételére irányuló kérelmüket, nem hallgatta meg a felpereseket, a Bizottság megsértette az 1/2003 rendelet 27. cikkét, valamint az Alapjogi Charta 41. cikke (2) bekezdésének a) pontját

276 A nyolcadik jogalapban a felperesek előadják, hogy azáltal, hogy a megtámadott határozat meghozatala előtt nem hallgatta meg őket azokkal az indokokkal kapcsolatban, amelyek miatt elutasította a fizetési képességük hiányának figyelembevételét, a Bizottság szabálytalanul megvonta tőlük az 1/2003 rendelet 27. cikkének (1) bekezdéséből, valamint az Alapjogi Charta 41. cikke (2) bekezdésének a) pontjából eredő meghallgathoz való jogot.

277 Az 1/2003 rendelet 27. cikkének (1) bekezdése szerint a 7., 8., 23. cikkben és a 24. cikk (2) bekezdésében meghatározott határozatok meghozatala előtt a Bizottság az általa lefolytatott eljárás alá vont vállalkozásoknak lehetőséget nyújt arra, hogy meghallgassák őket a Bizottság által kifogásolt kérdésekkel kapcsolatban. Ugyanezen rendelkezés szerint a Bizottság csak olyan kifogásokra alapozhatja határozatát, amelyekre az érintett felek megtehették észrevételeiket.

278 Egyebekben az Alapjogi Charta 41. cikke (2) bekezdésének a) pontja azt mondja ki, hogy a 41. cikk (1) bekezdése által mindenki számára biztosított jog, hogy ügyeit részreahlás nélkül, tisztességes módon és észszerű határidőn belül intézzék, magában foglalja azt a jogot, hogy az érintettet az őt hátrányosan érintő egyedi intézkedések meghozatala előtt meghallgassák.

279 Először, meg kell állapítani, hogy a felperesek nem vitatják, hogy egy meghallgatást tartottak a megtámadott határozat meghozatalát megelőzően, amelyen egyébként részt is vettek (lásd a fenti 34. pontot). Előadják ugyanakkor azt, hogy egy újabb meghallgatást kellett volna tartani, azzal az állásponttal kapcsolatban, amelyet a Bizottság a fizetési képességük értékelésére alapított csökkentés iránti kérelmük vonatkozásában kívánt elfogadni.

280 Márpedig az 1/2003 rendelet 27. cikkének (1) bekezdése nem írja elő ilyen meghallgatás megtartását, mivel e rendelkezés csak a vállalkozások azon jogát ismeri el, hogy ismertessék a véleményüket azon „kifogásolt kérdésekkel” kapcsolatban, amelyekre a Bizottság határozatait alapítani kívánja. Ugyanakkor a vállalkozások fizetési képességének értékelése nem minősül olyan kifogásolt kérdésnek, amelyre egy, az EUMSZ 101. cikk megsértését szankcionáló határozatot lehetne alapítani, hanem azt teszi lehetővé a Bizottság számára, hogy figyelembe vegyen egyes, a bírság csökkentésére irányuló kérelem alátámasztása érdekében előterjesztett, a jogsértés alkotóelemeitől független indokokon nyugvó körülményeket.

281 Másodszer, az Alapjogi Charta 41. cikke (2) bekezdésének a) pontja szintén nem biztosít meghallgatáshoz való jogot a vállalkozások számára azt megelőzően, hogy az általuk nyújtott információkra figyelemmel döntenének a fizetési képességük értékelésére alapított csökkentés iránti kérelmükről.

282 Az ilyen határozat vitathatatlanul az említett rendelkezés értelmében vett, hátrányos egyedi intézkedés. Mindazonáltal úgy kell tekinteni, hogy tiszteletben tartották az ott előírt meghallgatáshoz való jogot az olyan, a jelen ügghöz hasonló helyzetekben, amelyekben a meghozott határozat csak a kérelmező által közölt körülményeken, valamint az általa ismert jogi és ténybeli összefüggéseken alapul (lásd ebben az értelemben: 2014. április 30-i Euris Consult kontra Parlament ítélet, T-637/11, EBHT, EU:T:2014:237, 119. pont). A Törvényszék elé terjesztett iratokból ugyanis kitűnik, és azt a felek sem vitatják, hogy azok az információk, amelyekre a Bizottság a felperesek fizetési képességével kapcsolatos értékelését alapította, a felperesek által a Bizottság részéről hozzájuk intézett kérdőívre válaszolva, illetve saját kezdeményezésükre szolgáltatott adatok.

283 Az igaz, hogy az Alapjogi Charta 41. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében a Bizottság köteles a fizetési képessége miatt csökkentés iránti kérelmet benyújtó vállalkozás számára lehetővé tenni, hogy ismertesse álláspontját azokkal a ténybeli vagy jogi elemekkel kapcsolatban, amelyekre a Bizottság a kérelem elutasítása érdekében hivatkozni kíván, amennyiben ezeket a körülményeket nem e vállalkozás közölte vele. Ezzel szemben pusztán az a tény, hogy a Bizottság úgy véli, hogy az elé terjesztett körülmények nem meggyőzőek, nem kötelezi őt arra, hogy ezt az értékelést a kérelem elbírálását megelőzően közölje.

284 Ebből következően a nyolcadik jogalapot el kell utasítani.

c) A hatodik, arra alapított jogalapról, hogy a Bizottság megsértette az 1/2003 rendelet 23. cikkének (3) bekezdését, amennyiben „visszaélt mérlegelési jogkörével”, valamint megsértette az arányosság elvét, azáltal, hogy nem vette figyelembe a felperesek fizetési képességének hiányát

285 A hatodik jogalap keretében a felperesek azokat az indokokat vitatják, amelyek miatt a Bizottság az eredeti határozatban elutasította a bírság csökkentésére irányuló kérelmüket, fizetési képességük figyelembevétele miatt.

Az EUMSZ 101. cikk megsértése miatt szankcionált vállalkozások fizetési képességének értékelésével kapcsolatos általános megfontolások

286 A 2006. évi iránymutatás 35. pontja arra a hatásra vonatkozik, amelyet egy az EUMSZ 101. cikk megsértése miatt szankcionált vállalkozás fizetési képessége gyakorolhat a felekkel szemben kiszabható bírság számítására. E pont szövege a következő:

„Különleges körülmények fennállása esetén a Bizottság, kérelemre, figyelembe veheti a vállalkozás adott szociális és gazdasági környezetben fennálló fizetési képességének hiányát. Ezen a címen a Bizottság nem csökkenti a bírságot csupán a vállalkozás kedvezőtlen vagy veszteséges pénzügyi helyzetének megállapítása miatt. A bírság csak abban az esetben csökkenthető, ha objektív [helyesen objektív] bizonyíték szolgál arra, hogy a bírság kiszabása – a jelen Iránymutatásban meghatározott feltételek mellett – visszavonhatatlanul veszélybe sodorná a vállalkozás gazdasági életképességét, és aktív eszközeit értéküktől megfosztaná.”

287 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az iránymutatáshoz hasonló olyan magatartási szabályok elfogadásával és közzétételével, ahol a Bizottság kijelenti, hogy ezentúl alkalmazni fogja e szabályokat az általuk érintett esetekre, ez az intézmény korlátozza magát mérlegelési jogköre gyakorlásában, és nem térhet el e szabályoktól anélkül, hogy ne tenné ki magát annak, hogy egyes esetekben az általános jogelvek – mint az egyenlő bánásmód, a bizalomvédelem és a jogbiztonság elvének – megsértése címén

- felelősségre vonható (Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 251. pont, EU:C:2005:408, 211. pont; 2012. december 12-i Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ítélet, T-400/09, EU:T:2012:675, 40. pont).
- 288 Mindjárt az elején rá kell mutatni, hogy a 2006. évi iránymutatás 35. pontja alapján a bíróság csak kivételes körülmények között, az iránymutatásban meghatározott feltételek mellett csökkenthető. Ekképpen bizonyítani kell, hogy a kiszabott bírság „visszavonhatatlanul veszélybe sodorná a vállalkozás gazdasági életképességét, és aktív eszközeit értéküktől megfosztaná”. Másrészt, bizonyítani kell az „adott szociális és közgazdasági környezet” meglétét is. Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy e két feltételcsoportot korábban az uniós bíróságok alakították ki.
- 289 Az első feltételcsoportot illetően megállapítást nyert, hogy a Bizottság a kiszabandó bírság összegének meghatározása során főszabály szerint nem köteles figyelembe venni az érintett vállalkozás veszteséges pénzügyi helyzetét, mivel az ilyen kötelezettség elismerése indokolatlan versenyelőnyhöz juttatná a piaci feltételekhez legkevésbé alkalmazkodó vállalkozásokat (Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 251. pont, EU:C:2005:408, 327. pont; Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ítélet, fenti 287. pont, EU:T:2012:675, 94. pont).
- 290 Ha ugyanis ez lenne a helyzet, az azzal a kockázattal járna, hogy e vállalkozásokat előnyben részesítik más, hatékonyabb és jobban vezetett vállalkozásokhoz képest. Ebből adódóan az érintett vállalkozás hátrányos vagy veszteséges helyzetének megállapítása nem lehet elegendő egy olyan kérelem megalapozásához, amely arra irányul, hogy a Bizottság vegye figyelembe a vállalkozás fizetési képességének hiányát a bírság csökkentése érdekében.
- 291 Másfelől az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az a tény, hogy egy uniós hatóság által hozott intézkedés egy adott vállalkozás fizetéseképtelenségéhez vagy felszámolásához vezet, önmagában az uniós jog szerint nem tiltott. Jóllehet egy ilyen jogügylet hátrányosan érintheti a tulajdonosok vagy részvényesek pénzügyi érdekeit, ez nem jelenti azt, hogy a társaság által képviselt személyi, materiális és immateriális elemek is elveszítenék értéküket (2004. április 29-i Tokai Carbon és társai kontra Bizottság ítélet, T-236/01, T-244/01–T-246/01, T-251/01 és T-252/01, EBHT, EU:T:2004:118, 372. pont; Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ítélet, fenti 287. pont, EU:T:2012:675, 50. pont).
- 292 Ebből az ítélkezési gyakorlatból azt lehet levezetni, hogy kizárólag a társaság által képviselt személyi, materiális és immateriális elem, másként fogalmazva, az eszközök értékvesztése igazolhatja a bírság összegének meghatározása során a bírság kiszabása után bekövetkezett esetleges fizetéseképtelenség vagy felszámolás figyelembevételét (Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ítélet, fenti 287. pont, EU:T:2012:675, 51. pont).
- 293 Egy társaság felszámolása ugyanis nem szükségképpen jelenti a szóban forgó vállalkozás megszűnését. Az továbbra is fennmaradhat, akár a társaság feltőkésítése, akár eszközei összességének egy másik jogalany általi átvétele révén. Az ilyen átvételre sor kerülhet önkéntes felvásárlás, illetve a társaság eszközeinek továbbműködtetés mellett történő kényszerértékesítése révén (lásd ebben az értelemben: Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ítélet, fenti 287. pont, EU:T:2012:675, 97. pont).
- 294 A 2006. évi iránymutatás 35. pontjában szereplő, az érintett vállalkozás aktív eszközeinek értéküktől megfosztására vonatkozó hivatkozást tehát úgy kell értelmezni, hogy az arra a helyzetre vonatkozik, amelyben a vállalkozás előző pontban hivatkozott feltételek szerinti átvétele valószínűtlennek, sőt lehetetlennek tűnik. Ilyen helyzetben a vállalkozás eszközeit külön próbálják értékesíteni, és valószínű, hogy sok ilyen eszköznek egyáltalán nem lesz vevője, vagy jobb esetben is csak jelentősen csökkentett áron értékesítik azokat (Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ítélet, fenti 287. pont, EU:T:2012:675, 98. pont).

- 295 A feltételek második, az adott szociális és közgazdasági környezet meglétével kapcsolatos csoportját illetően, az az ítélkezési gyakorlat szerint a bírság megfizetésének esetleges következményeire utal, különösen a munkanélküliség emelkedése vagy a termelési láncban az érintett vállalkozáshoz képest feljebb vagy lejjebb álló szektorban a gazdasági helyzet romlása szempontjából (2006. június 29-i SGL Carbon kontra Bizottság ítélet, C-308/04 P, EBHT, EU:C:2006:433, 106. pont; Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ítélet, fenti 287. pont, EU:T:2012:675, 99. pont).
- 296 Ennélfogva, amennyiben a fentiekben felvázolt kumulatív feltételek teljesülnek, a vállalkozás megszűnésének kockázatával járó bírság kiszabása ellentétesnek bizonyulhat a 2006. évi iránymutatás 35. pontja által követett céllal. Az említett pont alkalmazása az érintett vállalkozásokra ilyen módon az arányosság elvének konkrét megvalósulását jelenti a versenyjog megsértése miatt kiszabott szankciók területén (lásd ebben az értelemben: Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ítélet, fenti 287. pont, EU:T:2012:675, 100. pont).
- 297 Végül, ahogy arra a Bizottság is megalapozottan emlékeztetett az ideiglenes intézkedésről határozó bíró előtt, illetve több alkalommal a Törvényszék előtt folyt írásbeli és szóbeli eljárások során, mivel a 2006. évi iránymutatás 35. pontjának alkalmazása az utolsó, a versenyjog vállalkozásokra alkalmazandó szabályainak megsértése miatt kiszabott bírság összegének megállapítása során figyelembe vett elem, a szankcionált vállalkozások fizetési képességének értékelése az EUMSZ 261. cikk és az 1/2003 rendelet 31. cikk által előírt korlátlan felülvizsgálati jogkörbe tartozik.
- 298 E hatáskör terjedelmét illetően emlékeztetni kell arra, hogy az a hatékony bírói jogvédelem elve érvényesítésének eszköze; ezt az általános uniós jogi elvet jelenleg az Alapjogi Charta 47. cikke rögzíti, amely az uniós jogban megfelel az EJEE 6. cikkének (2011. december 8-i Chalkor kontra Bizottság ítélet, C-386/10 P, EBHT, EU:C:2011:815, 51. pont; 2012. november 6-i Otis és társai ítélet, C-199/11, EBHT, EU:C:2012:684, 47. pont; 2013. július 18-i Schindler Holding és társai kontra Bizottság ítélet, C-501/11 P, EBHT, EU:C:2013:522, 36. pont).
- 299 Az ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis az EJEE 6. cikkének tiszteletben tartása nem zárja ki, hogy egy közigazgatási jellegű eljárásban valamely „büntetést” elsőként egy közigazgatási hatóság szabjon ki. Feltételezi azonban, hogy valamely közigazgatási hatóság határozata, amely maga nem teljesíti az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételeket, korlátlan felülvizsgálati jogkörrel rendelkező bírói szerv utólagos felülvizsgálata alá vethető legyen. Az ilyen szervnek hatáskörrel kell rendelkeznie különösen arra, hogy az előtte folyó jogvita szempontjából releváns összes ténybeli és jogkérdést megvizsgálja (Schindler Holding és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 298. pont, EU:C:2013:522, 35. pont; lásd: az Emberi Jogok Európai Bírósága 2011. szeptember 27-i Menarini Diagnostics kontra Olaszország ítélete, 43509/08. sz. kereset, 59. § és 2012. szeptember 27-i Segame kontra Franciaország ítélete, 4837/06. sz. kereset, 55. §).
- 300 Ezenfelül a teljes vitatott határozat hivatalból való felülvizsgálatának a hiánya nem sérti a hatékony bírói jogvédelem elvét. Ezen elv tiszteletben tartásához nem nélkülözhetetlen az, hogy a Törvényszék – amely ugyan köteles megválaszolni a felhozott jogalapokat, és mind jogi, mind pedig ténybeli szempontból felülvizsgálatot gyakorolni – köteles legyen hivatalból újból megvizsgálni az ügy összes iratát (Chalkor kontra Bizottság ítélet, fenti 298. pont, EU:C:2011:815, 66. pont).
- 301 Ekképpen az imperatív jogalapok kivételével, amelyeket a bíróságnak hivatalból kell megvizsgálnia, illetve adott esetben felhoznia, az uniós bíróság feladata, hogy a hivatkozott jogalapok alátámasztása érdekében a felperes által előterjesztett elemek alapján végezze el vizsgálatát, és e tényezők értékelését illetően nem hivatkozhat a Bizottság rendelkezésére álló mérlegelési mozgástérre annak érdekében, hogy lemondjon a mind jogi, mind pedig ténybeli szempontból alapos felülvizsgálat elvégzéséről (lásd ebben az értelemben: Chalkor kontra Bizottság ítélet, fenti 298. pont, EU:C:2011:815, 62. pont).

302 Végül, ahogy arra a fenti 109. pontban emlékeztettünk, és ahogy arra a Bizottság is helyesen hivatkozik, a korlátlan felülvizsgálati jogkörrel rendelkező bíróságnak, főszabály szerint és a felek által elő terjesztett körülmények vizsgálatától függően a döntésének időpontjában fennálló jogi és ténybeli helyzetet kell figyelembe vennie, amennyiben úgy ítéli meg, hogy indokolt, hogy éljen a megváltoztatásra irányuló jogkörével (lásd ebben az értelemben: 1974. március 6-i Istituto Chemioterapico Italiano és Commercial Solvents kontra Bizottság ítélet, 6/73 és 7/73, EBHT, EU:C:1974:18, 51. és 52. pont; 1995. július 14-i CB kontra Bizottság ítélet, T-275/94, EBHT, EU:T:1995:141, 61. pont; 2011. október 5-i Romana Tabacchi kontra Bizottság ítélet, T-11/06, EBHT, EU:T:2011:560, 282–285. pont). A *fortiori* szükségképpen ez a helyzet azokban a jelen ügghöz hasonló esetekben, amelyekben a szankcionált társaság által a fizetési képességére figyelemmel fizetendő bírság összege az az összeg, amely az általa benyújtott kereset eredményeként a Törvényszék által hozott határozatból következik, mivel a bírság tényleges megfizetését elhalasztották.

303 Ezen általános megfontolások alapján, és a felek által a Törvényszék elé terjesztett ténybeli és jogi jogalapokra figyelemmel kell értékelni a megtámadott határozatban szereplő okfejtést.

A felperesek fizetési képessége megtámadott határozatban szereplő értékelésének megalapozottságáról

304 A megtámadott határozat (1176)–(1178) preambulumbekzdésében (lásd a fenti 271. pontot) a Bizottság elutasította a felperesek kérelmeit, rámutatva, hogy a WDI és a Pampus olyan súlyos pénzügyi nehézségekkel szembesül, hogy láthatóan nem képes megfizetni a bírságot. E megállapítás az alábbi körülményeken alapult.

305 Először, a WDI-nek 2010. februárban 20 millió euró rövid lejáratú hitelt kellett felvennie, ami nélkülözhetetlen volt számára ahhoz, hogy fenntarthassa tevékenységét. A bankok 2010. június végére várták a szerkezetátalakítási tervet, mivel ekkor döntöttek arról, hogy fenntartják-e a hitelkereteket az év végéig.

306 Másodszor, a Pampusnak már nem volt saját tőkéje. A Bizottság szerint e társaság a bírsággal együtt körülbelül 100 millió euró negatív forgótőkével rendelkezett.

307 Harmadszor, a Pampus körülbelül 140 millió euró összeget adott kölcsön a csoporthoz tartozó más társaságoknak. Bár e kölcsönöket a veszteségek között nem rögzítették, a Pampus nem számít a visszafizetésükre, tekintettel arra, hogy minden ilyen adós társaság saját tőkéje negatív.

308 A felperesek pénzügyi helyzetére vonatkozó, a megtámadott határozat (1179) preambulumbekzdésében (lásd a fenti 271. pontot) található ezen becslést figyelembe véve a Bizottság elutasította a felperesek által előterjesztett, a bírság csökkentésére irányuló kérelmet, az alábbi három ok miatt.

309 Először, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a bírság összegének esetleges csökkentése nem növelné a csoport fennmaradásának esélyeit az előrelátható jövőben. Ekképpen valószínű, hogy a Pampus és a WDI akkor sem maradna fenn, ha a bírságot nullára csökkentenék.

310 Másodszor, a Bizottság szerint, függetlenül attól, hogy mekkora a kiszabott bírság összege, a csoport fennmaradása a részvényesek döntésétől függ, beleértve az ArcelorMittalt, amely a WDI egyharmados tulajdonosa.

311 Harmadszor, a Pampus és a WDI pénzügyi problémáinak jelentős része a Pampus forrásainak a csoporthoz tartozó más társaságokhoz történő közelmúltbeli átmozgatásából ered. A Bizottság szerint nincs ok arra, hogy csökkentsék a bírságot egy olyan helyzetben, amikor a pénzügyi eszközöket a kifogásközlés kézhezvételét követően kapcsolt társaságokra ruházzák át, „azzal a nyilvánvaló szándékkal vagy hatással, hogy hatástalanítsák a Bizottság szankciós politikáját”. A tárgyalás során a

Bizottság rámutatott, hogy az utóbbi indok önmagában elegendő a felperesek által a bíróságok csökkentése érdekében előterjesztett bármilyen kérelem elutasításának igazolására, mivel a fizetési képesség hiánya a felperesek által hozott diszkrecionális ügyvezetési döntések eredménye.

- 312 Márpedig eltérően a megtámadott határozatban felvázoltaktól, a felperesek nem szüntek meg 2010. június után. E körülmény vitathatatlanul nincs hatással a megtámadott határozatban végzett értékelés jogszerűségére. Mindazonáltal alkalmas arra, hogy legalább abban a tekintetben kételyt ébresszen a bíróságban, hogy mennyire volt komoly és megalapozott azon kilátások elemzése, amelyek a felperesek pénzügyi helyzetéből következtek a megtámadott határozat meghozatalának időpontjában, figyelemmel az akkor a Bizottsággal közölt információk tartalmára.
- 313 E tekintetben a felperesek meggyőző módon ismertetik azokat az indokokat, amelyek miatt az általuk a fizetési képességük értékelésére irányuló kérelem alátámasztása érdekében ismertetett körülményekre figyelemmel a Bizottság által végzett értékelések nem felelnek meg annak a forgatókönyvnek, amely abban az időszakban a legvalószínűbb volt.
- 314 Először, a felperesek kellő mértékben bizonyítják, hogy közép és hosszú távú kilátásaik pozitívak voltak, és így lehetővé tették számukra, hogy megszerezzék hitelezőik támogatását a 2009-ben kezdődött válságidőszak teljes tartama alatt. Az ebben az összefüggésben a felperesek által benyújtott iratok bemutatják azokat a jelentős erőfeszítéseket, amelyeket költségeik csökkentése céljából, illetve annak érdekében tettek, hogy átszervezzék a Pampus csoportot a forgalom gazdasági válsághoz kapcsolódó összeomlása után. E dokumentumokból az is kitűnik, hogy a Pampus csoport mindig meg tudta őrizni a jó viszonyt bankjaival, arra törekedve, hogy folyamatosan a legjobb finanszírozási feltételeket érje el, annak érdekében, hogy a felmerült súlyos nehézségek ellenére megőrizhesse és folytathassa tevékenységét.
- 315 Ez vonatkozik a bankok által a felperesek részére 2010. februárban biztosított 20 millió eurós kölcsönre, amely lehetővé tette számukra, hogy megszerezzék a fizetések felfüggesztésének elkerüléséhez szükséges likviditást. Ez a *status quo*ra vonatkozó megállapodás (standstill), amelynek meghosszabbítását komolyan tervezték a megtámadott határozat meghozatala előtt, és amelyre 2010. július 2-án került sor, az egyik példája a pénzügyi intézmények arra irányuló szándékának, hogy orvosolják a csoport likviditási nehézségeit. Márpedig a megtámadott határozatban a Bizottság a meghosszabbítás e lehetőségével kapcsolatban semmilyen konzekvenciát nem vont le. A 2008-ban bekövetkezett általános gazdasági válság következményeinek összefüggésében a bankjaik által a felperesek részére nyújtott folyamatos támogatás alapján azonban feltételezhető volt, hogy a bankok nem tekintették úgy, hogy a Pampus csoport strukturális nyereségességi problémákkal küzd, hanem inkább likviditási gondokat észleltek. E megfontolások ellenére a Bizottság elemzésében nyilvánvalóan elmulasztotta megfelelően valószínű forgatókönyvként tárgyalni annak lehetőségét, hogy a bankjaik által a felperesek részére nyújtott likviditási támogatásokat fenntartják, amennyiben nyereségességük nem romlik jelentős mértékben. Az eredeti határozatban szereplőhöz hasonló összegű bírság kiszabása ezzel szemben alkalmas volt ilyen romlás előidézésére. Ezenkívül tehát a Bizottság ennek a felperesek által előterjesztett, a bírság csökkentésére irányuló kérelem elutasításának indokai alapján rögzített, az összefüggéshez tartozó elem alapján tévesen ítélte meg úgy, hogy a felperesekkel szemben végül kiszabott bírság összege nem játszik semmilyen szerepet.
- 316 Másodszer, egyfelől a felperesek részletesen és meggyőző módon ismertetik azokat az indokokat is, amelyek miatt a több mint 100 millió euró (a Pampus által a Pampus Stahlbeteiligungsgesellschaft mbH [a továbbiakban: PSB] részére nyújtott kölcsön, amely megfelel a PSB Ovako csoport felé fennálló tartozásának), illetve a több mint 140 millió euró (a Pampus által a Pampus Automotive GmbH & Co. KG [a továbbiakban: PAM] [körülbelül 55 millió euró], a TSW Trierer Stahlwerk GmbH [a továbbiakban: TSW] [79 millió euró] és a Speralux SA [10 millió euró] részére nyújtott hitelek) összegnek megfelelő transzfereket a felperesek által kérelmük alátámasztása érdekében előterjesztett elemekre figyelemmel nem lehetett tiszta és egyszerű veszteségeknek tekinteni, ahogy azt ugyanakkor a Bizottság a megtámadott határozatban tette. A Pampus által a csoporthoz tartozó egyéb társaságok

részére nyújtott hitelek teljes értékvesztésének megállapítására vonatkozó radikális következtetés levonása céljából ugyanis a Bizottságnak ugyanakkor nem lett volna szabad az adós társaságok pénzügyi helyzetének olyan elemzésére szorítkoznia, amely azok éves beszámolóinak egyenlegére korlátozódott, anélkül hogy megpróbálta volna értékelni akár csak a rövid távú nyereségességüket. Azáltal, hogy nem végzett ilyen elemzést, a Bizottság figyelmen kívül hagyta a szóban forgó kölcsönök visszatérítésének egy lényeges meghatározó tényezőjét.

- 317 Egyebekben a megtámadott határozat meghozatalát követő tények – még ha nem is vehetők figyelembe a határozat jogszerűségének értékelése során – alátámasztják a Bizottság által végzett elemzés felszínességét. Ekképpen nem vitatott, hogy a Pampus által a PSB részére nyújtott 50,5 millió euró kölcsönt nem teljes egészében írták le, hanem csak a felét, ami, ahogy azt a Bizottság is elismeri, magával vonta „a Pampus saját tőkéje állapotának jelentős javulását”. Ugyanígy nem vitatott az sem, hogy a Pampus által a PAM részére nyújtott hitelt csak 26,5 millió euró értékben, vagyis félig írták le, nem pedig a nyújtott kölcsön teljes összegében.
- 318 Másfelől, a felperesek megalapozottan állítják, hogy a Bizottság mérlegelési hiba elkövetése nélkül nem tekinthette úgy, hogy az általuk benyújtott valamennyi, a bírság csökkentésére irányuló kérelmet el kell utasítani a Pampus és az ugyanazon csoporthoz tartozó egyéb társaságok között a kifogásközlés közlését követően történt pénzügyi transzferek miatt.
- 319 Egyrészt, a Bizottság nem tagadhatta volna meg (ahogy egyébként tette) azon indokok figyelembevételét, amelyek miatt ezekre a csoporton belüli transzferekre sor került. Márpedig a Bizottság által a megtámadott határozat meghozatala előtt közölt körülményekből kitűnik, hogy ezeket a csoporthoz tartozó társaságok számára nyújtott forrásokat a kifogásközlés megküldését megelőző tulajdonszerzések finanszírozásának szükségessége indokolta, valamint a kifogásközlés kézbesítését követően történt transzferek esetében az, hogy lehetővé tegyék e társaságok tevékenységeinek folytatását.
- 320 Míg ugyanis a kifogásközlést 2008. szeptember 30-án fogadták el (a megtámadott határozat (115) preambulumbekzdése), addig azt a Bizottság által sem vitatott nyilatkozataik szerint 2008. október 2-án közölték a felperesekkel. Márpedig a felperesek által a Bizottság részéről a közigazgatási eljárás során nekik feltett kérdésekre válaszul szolgáltatott információkból kitűnik, hogy az Ovako csoportot 2006-ban szerezték meg, valamint hogy a vásárlás lehetővé tétele érdekében teljesített pénzügyi transzferekre, így a jogvita tárgyát képező, a PSB részére nyújtott kölcsönre 2007-ben került sor. Ehhez hasonlóan a PAM megszerzésére 2007-ben, míg a TSW megszerzésére 2005-ben került sor. A jogvita tárgyát képező, a kifogásközlést követően történt transzferek, így a Sperialux részére nyújtott kölcsönök tehát olyan társaságok likviditásigényeinek kielégítését szolgálták, amelyek az említett kifogásközlés közlésének időpontjában a Pampus csoporthoz tartoztak.
- 321 Másrészt, a Bizottság, ahogy arra megalapozottan hivatkoznak a felperesek, nem hagyhatta figyelmen kívül a Pampus csoport pénzügyi helyzetét a maga összességében, illetve e csoport életképességét. Bebizonyosodott, ahogy arról a felperesek is tájékoztatták a Bizottságot a megtámadott határozat meghozatalát megelőzően, hogy a TSW kivételével a jogvita tárgyát képező pénzügyi transzferekben részesülő valamennyi társaság olyan, a Pampushoz hasonló családi holdingtársaságok kizárólagos tulajdonában volt, amelyek közül valamennyi azonos arányban ugyanazon tagok, mégpedig Pa. és két lánya tulajdonában állt. A TSW kétharmad részben közvetlen Pa. és az egyik lánya tulajdonában állt, így a Pampus fizetési képességének értékelése szempontjából azonos csoporthoz tartozónak lehetett tekinteni. A jelen ügy körülményei között a Bizottságnak tehát úgy kellett volna tekintenie, hogy az azonos csoporthoz tartozó egyéb társaságok javára teljesített pénzügyi transzferek semmilyen hatást sem gyakoroltak a Pampus fizetési képességének értékelésére.

- 322 Harmadszor, az imént bemutatott mérlegelési hibákból az következik, hogy a Bizottság nem tekinthette megalapozottnak úgy – ahogy azt a megtámadott határozatban tette –, hogy az általa a felperesekkel szemben kiszabni kívánt bírság összege nem gyakorolhatott hatást azok életképességére. Így tehát téves volt az a döntése is, hogy a szóban forgó összeg nem releváns a felperesek fizetési képességének értékelése szempontjából.
- 323 Végül negyedszer, a felperesek annak alátámasztására irányuló érvei, hogy részvényeseik fellépése valószínűtlen volt, a megtámadott határozat pontatlan értelmezéséből erednek, és ezért hatástalanok. A megtámadott határozatban ugyanis a Bizottság nem tekintette úgy, hogy az ilyen fellépés valószínű, hanem járulékos jelleggel csak arra mutatott rá, hogy álláspontja szerint a felperesek fennmaradása kizárólag az ilyen fellépésektől függhet (lásd a megtámadott határozat fenti 271. pontban idézett (1179) preambulumbekzdését).
- 324 A fentiekből következik, hogy a felperesek fizetési képességének értékelésénél a Bizottság olyan hibákat követett el, amelyek alkalmasak a megtámadott határozat jogellenessé tételére. Az ilyen megállapítás főszabály szerint igazolja azt, hogy a Törvényszék mérlegelje, hogy ennek következtében meg kell-e változtatni a felperesekkel szemben kiszabott bírság összegét, ha azok ezt kérik. Ez azonban, ahogy azt a Bizottság is előadta a tárgyalás során, nem állhat fenn, ha az az elemzés, amelyet a főigazgató a 2011. február 14-i levélben végzett, ténybeli és jogi alapját képezheti a felperesek által előterjesztett, a bírság csökkentésére irányuló kérelem elutasításának. Mivel a felperesek ezt a második elemzést is vitatják, ennek megalapozottságát is meg kell vizsgálni.

3. A felperesek fizetési képessége értékelésének megalapozottságáról a 2011. február 14-i levélben

- 325 Emlékeztetni kell arra, hogy a felperesek által előterjesztett, fizetési képességük ismételt értékelésére irányuló kérelmet a 2011. február 14-i levélben újfent elutasították, a megtámadott határozatban rögzítettekkel ellentétes indokok miatt. A 2011. február 14-i levél releváns részei a következőképpen szólnak:

„2010. augusztus 12-én a WDI, a WDV és a [Pampus] [...] a 2006. évi iránymutatás 35. pontjában meghatározott, az általuk hivatkozott fizetésképtelenség miatt analógia útján alkalmazandó feltételeknek megfelelően kérték a velük szemben kiszabott bírságok csökkentését.

E kérelemre és a felek által 2011. február 7-ig szolgáltatott egyéb információkra támaszkodva a Bizottság szolgálatai ellenőrizték ezeket az információkat és adatokat, valamint megvizsgálták, hogy a három fent hivatkozott vállalkozás állításuknak megfelelően valóban nem képes-e a bírságok megfizetésére. Elemezték különösen a bírságok által az e három vállalkozás életképességére gyakorolt hatásokat, továbbá figyelembe vették azok kapcsolatait a bankokkal és részvényeseikkel, valamint az utóbbiak képességét arra, hogy pénzügyi támogatást nyújtsanak a vállalkozások számára, annak érdekében, hogy azok meg tudják fizetni a [megtámadott határozat] által kiszabott bírságokat.

E vizsgálatból következik, hogy a WDI nem szolgáltatott olyan új információt, illetve bizonyítékot, amely alátámasztaná, hogy a 46 550 000 euró összegű bírság megfizetése visszafordíthatatlanul lerontaná az életképességét. Éppen ellenkezőleg, a WDI által 2011. február 7-én szolgáltatott információkból az tűnik ki, hogy képes a bírság összegének megfizetésére. Hivatkozunk különösen a következő évekre vonatkozó nettó cash-flow előrejelzésekre, amelyeket a WDI vonatkozásában nekünk megküldtek: 13,3 millió euró 2011-re (beleértve az egy hosszú távú kölcsön visszafizetésére szánt 1,37 millió eurót is), 17,7 millió euró 2012-re (beleértve az egy hosszú távú kölcsön visszafizetésére szánt 0,7 millió eurót is), 14,8 millió euró 2013-ra, 21,5 millió euró 2014-re, 22,3 millió 2015-re és 25,4 millió euró 2016-ra. E nettó cash-flow előrejelzések a folyamatban lévő tevékenységek és korlátozott beruházások pozitív cash flow elemzésének eredményei. A WDI nem bizonyította, hogy ilyen stabil cash-flow előrejelzésekkel ne lenne képes a bírság megfizetésére.

E cash-flow előrejelzések nem veszik figyelembe a WDI által a hozzá tartozó társaságok részére nyújtott kölcsönök – adott esetben részleges – visszafizetését, noha az ilyen visszafizetések nem zárhatók ki. Többek között a szolgáltatott információkból az tűnik ki, hogy a WDI bankjai beszámíthatnak más ingatlantartozásokat is a WDI tárgyi eszközeibe.

Úgy véljük továbbá, hogy a jelen ügyben nem szükséges a WDV és a [Pampus] fizetési képességének vizsgálata, mivel a WDI, a Pampus csoport egyetlen, a bíróság teljes 46 550 000 eurós összege vonatkozásában elmarasztalt társaság képes e bíróság egészének finanszírozására, vagy arra, hogy ezen összesített összeg vonatkozásában banki biztosítékot szerezzen. Úgy véljük, hogy az ideiglenes fizetés vagy a Bizottság számviteli szolgálatai számára elfogadható, a 46 550 000 eurós összeget a bírósági eljárás teljes tartamára fedező biztosíték elegendő a Bizottság számára az érintett három vállalkozás egyedi és egyetemleges tartozásainak biztosítására a bírósági eljárás lezárásáig.

Azt is szeretném hangsúlyozni, hogy álláspontunk szerint mindeddig a vállalkozások egyike sem bizonyította a [megtámadott határozat] (1179) preambulumbekzdése értelmében vett ok-okozati vagy egyértelmű összefüggés fennállását a kiszabott bíróság és a WDI állítólagosan igen kényes pénzügyi helyzete között. A Bizottság számára a [megtámadott határozat] meghozatala és 2011. február 7. között szolgáltatott információkból ezzel ellentétben egyértelműen kitűnik, hogy a kifogásközlés közlését követően a WDI kölcsönöket nyújtott a Pampus csoporthoz tartozó harmadik vállalkozásoknak, anélkül, hogy a kedvezményezettekől visszafizetési terveket igényelt volna. Ezek a körülbelül 115 millió euró összegű kölcsönök nyilvánvalóan meghaladják a WDI-vel szemben kiszabott bíróság összegét.

Ennélfogva arról kell tájékoztatnom, hogy az Önök által a megtámadott határozat átvétele és 2011. február 7. között számunkra szolgáltatott új információk és adatok figyelmes tanulmányozása alapján nem látunk semmilyen okot a WDI-vel, a WDV-vel és a [Pampusszal] szemben a [megtámadott határozat] 2. cikkében kiszabott bíróságok összegének felülvizsgálatára vagy csökkentésére, így nem tudunk helyt adni az Önök kérelmének.”

- 326 A 2011. február 14-i levélben kifejtett, elsődlegesen a WDI nettó cash-flow előrejelzéseit figyelembe vevő okfejtés vitatása érdekében a felperesek lényegileg azt adják elő, hogy ez az egyetlen szempont nem alapozhatja meg egy vállalkozás fizetési képességnek elemzését a 2006. évi iránymutatás 35. pontjára figyelemmel.
- 327 Az igaz, hogy a nettó cash-flow előrejelzések nagymértékben esetleges jellegűek, és hogy kizárólag azoktól nem függhet egy vállalkozás fizetési képességének elemzése. Ugyanakkor a felperesek álláspontjával ellentétben ez az esetleges jelleg nem lehet elegendő a felperesek által a fizetési képességük ismételt értékelése érdekében benyújtott kérelemmel összefüggésben nyújtott információkból a WDI valószínű nyereségességi kapacitására vonatkozóan levont következtetések megkérdőjelezésére.
- 328 Ezzel szemben a felperesek megalapozottan hivatkoznak arra, hogy a bíróság csökkentésére irányuló kérelmük elutasítása érdekében a főigazgató nem vonatkoztathatott volna el attól, hogy kellő mértékben bizonyították, számos, részükre már kölcsönt nyújtó banktól származó elutasítás, valamint több pénzügyi elemzési jelentés benyújtásával, hogy lehetetlen volt számukra mind a végül velük szemben kiszabott bíróságok teljes összegének egy összegben való megfizetése, ahogy az az első módosító határozatból következett, mind pedig ilyen összegnek megfelelő finanszírozás vagy bankgarancia megszerzése.
- 329 E tekintetben, ahogy azt már az ideiglenes intézkedésről határozó bíró is megállapította (Westfälische Drahtindustrie és társai kontra Bizottság végzés, fenti 65. pont, EU:T:2011:178, 35. és 43. pont), a felperesek több mint tíz indokolással ellátott kölcsönelutasítást nyújtottak be, és vélelmezhető, hogy valamely bank mint hitelintézet a – pozitív vagy negatív – döntésnél mindig a saját érdekeit követi, és résztulajdonosaira tekintettel így is kell eljárnia.

- 330 Ezenfelül a fenti 316–321. pontban már ismertettük azokat az okokat, amelyek miatt a csoporton belüli pénzügyi transferek teljesítésére vonatkozó indokok a jelen ügyben nem lehetnek elegendőek a bírságok csökkentésére irányuló, a felperesek által előterjesztett kérelem elutasításának megindokolására.
- 331 Ebből következik, hogy a felperesek által előterjesztett, a fizetési képességük ismételt értékelésére irányuló kérelem elutasítása érdekében a főigazgató olyan hibákat követett el, amelyek a 2011. február 14-i levél jogellenességét eredményezik.
- 332 A fentiekből az következik, hogy a Bizottság a felperesek fizetési képességének két alkalommal történő értékelése során hibákat követett el. E hibák alkalmasak egyrészt a megtámadott határozat felperesekkel szemben bírságot kiszabó része, illetve a 2011. február 14-i levél megsemmisítésének alátámasztására, másrészt pedig a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogköre gyakorlásának igazolására.

4. A Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlásáról

- 333 Ahogy arra a fenti 286–303. pontban emlékeztettünk, a 2006. évi iránymutatás 35. pontjában előírt feltételek az ítélkezési gyakorlatból következnek, és semmi nem zárja ki, hogy a Törvényszék, annak ellenére, hogy nem kötik a Bizottság által elfogadott általános iránymutatások (lásd a fenti 227. pontot), korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása során ugyanezen feltételeket alkalmazza.
- 334 Mivel az első négy kereseti jogalap vizsgálata során nem került megállapításra egyetlen, a megtámadott határozat jogellenességét eredményező hiba sem, és a Törvényszék nem tárt fel olyan okot, amely alapján helytelennek kellene tekinteni a megtámadott határozatban a felperesekkel szemben kiszabott bírság összegét, ahogy az a megtámadott határozat 2. cikkének 8. pontjából következik, a felperesek fizetési képességének ismételt értékelését ezen összeg alapján kell elvégezni.
- 335 Egyebekben a kiszabandó bírság összege vonatkozásában egy vállalkozás fizetési képessége értékelése hatékony érvényesülésének biztosítása érdekében a Törvényszéknek, amennyiben élni kíván korlátlan felülvizsgálati jogkörével, a határozata elfogadásának időpontjában fennálló helyzetet kell értékelni (lásd a fenti 109. és 302. pontot), figyelemmel azokra a dokumentumokra, amelyeket a felek a szóbeli szakasz befejeződéséig benyújthatnak neki, a Törvényszék 1991. május 2-i eljárási szabályzatának 48. cikkében foglalt elfogadhatósági feltételek sérelme nélkül.
- 336 E tekintetben a feleknek megvolt a lehetőségük arra, hogy az ügy irataihoz az írásbeli szakasz befejeződését követően olyan dokumentumokat csatoljanak, amelyek létezésére mindannyian hivatkoztak a tárgyalás során. Éltek e lehetőséggel, és mindegyikük észrevételeket is tett e dokumentumokra. Ezenkívül mindegyik fél észrevételt tett az ellenfél észrevételeire.
- 337 A felperesek előadják, hogy a legfrissebb adatok vizsgálata azt támasztja alá, hogy nem rendelkeznek kellő likviditással a velük szemben a megtámadott határozatban kiszabott bírság teljes összegének megfizetéséhez. Nem számíthatnak a hitelintézetek segítségére sem. Ilyen körülmények között a bírság megfizetésére kötelezés a felszámolásukat eredményezné, amelynek során a Bizottság követelése nem rendelkezne elsőbbséggel.
- 338 A részükre már hiteleket nyújtó intézmények nem kívánják növelni támogatásukat, ahogy azt a hitelek 2013-ban kért hároméves meghosszabbításának elutasítása is mutatja. Ekképpen a bankok a felperesek hitelkereteinek meghosszabbítását csak 2014. szeptember 14-től 2015. november 30-ig fogadták el.
- 339 Egyebekben a felpereseknek nem sikerült eladniuk azokat az eszközöket, amelyekről azt várták, hogy kihatnak adósságaik visszafizetésének eredményeire. E helyzet bizonyítja azon telkek és létesítmények alacsony nyereségességét, és ebből következően csekély értékét, amelyektől meg kívántak válni.

- 340 Számviteli eredményük javulása nagyrészt a bírság megfizetése érdekében kialakított tartalékok reintegrációjának eredménye. Ezenfelül a Pampus adósságainak megszűnése nem hat ki fizetési képességükre. Ezenkívül az öt évvel ezelőtti beruházások amortizációja folytán elért adóteher-csökkenés hatásai meg fognak szűnni.
- 341 A Westfälische Drahtindustrie és társai kontra Bizottság végzés, fenti 65. pont (EU:T:2011:178), alkalmazásában a felperesek által teljesített részletek évente 3,6 millió euró pénzügyi terhet jelentenek, ami meggátolja őket abban, hogy elvégezzék a versenyképességük fenntartásához szükséges beruházásokat.
- 342 A felperesek úgy vélik, hogy felszámolásuk eszközeik értékvesztésével járna. Álláspontjuk szerint úgy kell tekinteni, hogy amennyiben egyetlen vevő kívánná őket megvásárolni, akkor eszközeik értéke azonnal körülbelül 25%-kal csökkenne.
- 343 Végül nem szabad figyelembe venni a Penta/Equinox csoport által a mérlegük életképessége kapcsán tett nyilatkozatokat, mivel az ilyen nyilatkozatok az image-dzsel kapcsolatos törekvéseknek felelnek meg, és egyáltalán nincs garancia azok őszinteségére.
- 344 Következésképpen a felperesek előadják, hogy a Törvényszéknek lényegesen csökkentenie kell a bírság összegét, mivel a csökkentés és a részletfizetés egymásmellettsége csak kivételes jellegű lehet. Álláspontjuk szerint minden bírságot meg lehet fizetni, függetlenül annak összegétől, ha a részletfizetés kellően hosszú időtartamra húzható szét. Ezenkívül a Törvényszéknek azt az időpontot kellene figyelembe vennie, amikor a Bizottság értékelte a fizetési képességüket, ugyanis ellenkező esetben megsértené az egyenlő bánásmód elvét, mivel a többi vállalkozás fizetési képességét ebben az időpontban értékelték.
- 345 A Bizottság vitatja ezt az érvelést.
- 346 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a Westfälische Drahtindustrie és társai kontra Bizottság végzésben, fenti 65. pont (EU:T:2011:178) a felpereseket arra kötelezték, hogy ideiglenes jelleggel fizessenek meg 2 millió eurót, valamint olyan havi összeget, amely évente további 3,6 millió euró terhet jelentett. Nem vitatott, hogy a felperesek mindeddig teljesítették e kötelezettséget, így az a kérdés, hogy pénzügyi helyzetük lehetővé teszi-e a bírság megfizetését, immár csak az eredetileg a WDI-vel szemben kiszabott bírság körülbelül kétharmadának megfelelő összegre vonatkozik. Nem vitatott ugyanis, hogy a már megfizetett összeg több mint 15 millió euró.
- 347 Az sem vitatott, hogy 2011 és 2013 között a felperesek elvégezték saját szerkezetátalakításukat, amelynek eredményeként a Pampus visszafizette adósságát a hitelintézetek felé. A Bizottság ezenkívül előadja, anélkül hogy a felperesek ezt vitatnák, hogy a felperesek által 2014. május 28-án hozzá intézett levélből kitűnik, hogy a Pampus csoport összesített adósságállománya a 2010-es 350 millió euróról 2013-ban 160 millió euróra csökkent, többek között a hitelintézetek által nyújtott hitelekéről való lemondások, és az ebben az időszakban a csoportot a hitelek részesedéssé alakítása révén megvásárolni szándékozó Penta/Equinox befektetővel folytatott hitelcsere (swap) ügyletek révén. Ennek során a Penta/Equinox közzétett egy, a Bizottság által benyújtott sajtóközleményt, amely szerint úgy ítéli meg, hogy a felperesek mérlege „életképes” (sustainable balance sheet).
- 348 A Bizottság azt is előadja, anélkül hogy ezt bárki is cáfolná, hogy a felperesek eladták más társaságokban fennálló részesedéseiket, aminek eredménye kihatott adósságaik visszafizetésére. Az sem vitatott a megtámadott határozat meghozatala óta, hogy a felperesek részére nyújtott hitelkereteket lejáratuk előtt mindig meghosszabbították. A Bizottság azt is előadja, hogy a felpereseknek sikerült csökkenteniük termelési költségeiket, egyrészt kedvező üzleti feltételek kialakulása (az ügyfeleknél elhelyezett raktárkészletek, a beszállítójuk által meghatározott fizetési határidők meghosszabbítása), másrészt pedig a munkavállalóikkal kötött, a munkaköltségek csökkentését célzó megállapodások révén.

- 349 A 2013. pénzügyi évre vonatkozó, a felek által az iratokhoz csatolt éves beszámolókból kitűnik, hogy a WDI működési kilátásai mind a megrendelési előrejelzések, mind a vállalkozás életképessége szempontjából kedvezőek voltak.
- 350 Ellentétben a felperesek állításával, úgy kell tekinteni, hogy e valószínűsítő körülmények összessége bizonyítja pénzügyi és kereskedelmi partnereik életképességükkel kapcsolatos bizalmát, holott, ahogy arra a fenti 288. pontban emlékeztettünk, a kérelmet benyújtó vállalkozásnak kell bizonyítania, hogy olyan a pénzügyi helyzete, hogy a vele szemben kiszabott bírság megfizetése eszközeinek teljes értékvesztését eredményezi. Márpedig a felperesek maguk is előadják, hogy abban a hipotetikus esetben, ha a bírság megfizetése a felszámolásukkal jár, arra kellene számítani, hogy eszközeik értéke körülbelül 25%-kal csökkenne, ami nem tekinthető teljes értékvesztésnek.
- 351 Ezenkívül el kell utasítani, mint hatástalant, a felperesek által arra alapított érvet, hogy nem rendelkeznek az ahhoz szükséges likviditással, hogy vállalják a bírság megfizetését, mivel ezzel az indokkal a bírság semmilyen csökkentésére nem kerülhet sor.
- 352 Egyébként, ahogy azt a fenti 347. és 348. pontban megállapítottuk, a felpereseknek 2011 és 2013 között évente olyan összeggel sikerült csökkenteniük az eladósodottságukat, amely meghaladta a bírság eredeti összegét, miközben a hitelintézetek is mindig elfogadták a nyújtott hitellehetőségek meghosszabbítását. E körülmények között nem tekinthető bizonyítottnak az az állításuk, amely szerint egyetlen hitelintézet sem lenne hajlandó őket tovább támogatni, ha a fennmaradó bírság összegét követelnék, függetlenül attól a lehetőségtől, hogy a felperesek kérhetik a Bizottságtól, hogy biztosítson számukra fizetési könnyítéseket.
- 353 Ezenfelül az, hogy a felpereseknek nem sikerült vevőket találniuk valamennyi aktív eszközre, amelyek közül egyesek szerintük sem kellően nyereségesek, nem lehet elegendő annak bizonyítására, hogy nem képesek vállalni a bírság megfizetését.
- 354 A felperesek azon érvét illetően, amely szerint eredményeik javulása a bírság megfizetése érdekében kialakított tartalékok reintegrációjának eredménye, a Bizottsághoz hasonlóan meg kell jegyezni, hogy e reintegráció megfelel a Westfälische Drahtindustrie és társai kontra Bizottság végzés, fenti 65. pont (EU:T:2011:178), alkalmazásában már ideiglenesen megfizetett összegeknek, valamint hogy a keresetük Törvényszék általi elutasítása esetén fennmaradó megfizetendő összegeknek megfelelő tartalékokat nem vonták ki.
- 355 A bírság megfizetése által eredményezett negatív következményeket illetően emlékeztetni kell arra, hogy annak a lehetőségnek, hogy egy vállalkozás bírságát fizetési képessége hiánya miatt csökkentse, nem az a célja, hogy azt megvédje a bírság megfizetéséhez potenciálisan kapcsolódó valamennyi negatív következménytől, hanem csak eszközei esetleges teljes értékvesztésétől.
- 356 Mindenképpen el kell utasítani a felperesek által az egyenlő bánásmód elvének abból eredő megsértésére alapított érvet, hogy a Törvényszék a fizetési képességüket a határozathozatalának időpontjában értékeli, míg a többi vállalkozás fizetési képességét a megtámadott határozat meghozatalának időpontjában értékelte. A felperesek ugyanis nincsenek a többi, a Bizottság által a fizetési képességük megállapításának vitatása érdekében keresetet be nem nyújtó vállalkozással összehasonlítható helyzetben, többek között azért, mert a jelen ügyben a jelen kereset felperesek általi benyújtása, illetve az ideiglenes intézkedés iránti kérelmüknek való részleges helytadás eredményeként a velük szemben kiszabott bírság teljes összegének megfizetését a jelen ítélet meghozataláig elhalasztották.
- 357 A fentiekből következik, hogy nem megalapozott a felperesek azon állítása, hogy fizetési képességük miatt csökkenteni kell a bírság összegét, a Bizottság által az iránymutatás 35. pontjában rögzítettekkel analóg okok miatt.

358 Ebből következik, hogy egyrészt meg kell semmisíteni a megtámadott határozat 2. cikkének 8. pontját, valamint a 2011. február 14-i levelet, másrészt pedig a felpereseket olyan összegű bírság megfizetésére kell kötelezni, amely megegyezik a velük szemben a megtámadott határozatban kiszabott bírság összegével.

A költségekről

359 A Törvényszék eljárási szabályzata 134. cikkének (3) bekezdése alapján részleges pernyertesség esetén mindegyik fél maga viseli saját költségeit. Azonban, ha az ügy körülményei alapján indokoltnak látszik, a Törvényszék határozhat úgy, hogy a fél saját költségein felül viseli a másik fél költségeinek egy részét is. A jelen ügy körülményei között úgy kell döntenie, hogy a felperesek viselik saját költségeik felét, és a Bizottság viseli saját költségeit, valamint a felperesek költségeinek felét, beleértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárással kapcsolatos költségeket is.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (hatodik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) **A 2010. szeptember 30-án hozott C (2010) 6676 végleges bizottsági határozatban a Westfälische Drahtindustrie GmbH és a Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG vonatkozásában kiszabott bírság csökkentése tárgyában a jelen keresetről már nem szükséges határozni.**
- 2) **A Törvényszék a 2010. szeptember 30-án hozott C (2010) 6676 végleges bizottsági határozattal és a 2011. április 4-én hozott C (2011) 2269 végleges bizottsági határozattal módosított, az EUMSZ 101. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/38.344 – „előfeszített acél”-ügy) 2010. június 30-án hozott C (2010) 4387 végleges bizottsági határozat 2. cikkének 8. pontját megsemmisíti.**
- 3) **A Törvényszék a Bizottság Versenyjogi Főigazgatósága főigazgatójának 2011. február 14-i levelét megsemmisíti.**
- 4) **A Westfälische Drahtindustrie, a Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. és a Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. egyetemlegesen köteles 15 485 000 euró összegű bírság megfizetésére.**
- 5) **A Westfälische Drahtindustrie és a Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. egyetemlegesen köteles 23 370 000 euró összegű bírság megfizetésére.**
- 6) **A Westfälische Drahtindustrie köteles 7 695 000 euró összegű bírság megfizetésére.**
- 7) **A Törvényszék a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.**
- 8) **A Westfälische Drahtindustrie, a Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. és a Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. viselik saját költségeik felét, beleértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárással kapcsolatos költségeket is. A Bizottság viseli saját költségeit, valamint a Westfälische Drahtindustrie, a Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. és a Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. költségeinek felét, beleértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárással kapcsolatos költségeket is.**

Frimodt Nielsen

Dehousse

Collins

Kihirdetve Luxembourgban, a 2015. július 15-i nyilvános ülésen.

Aláírások